

Stockholms stads hälsövarðsnämnd och i samband därmed stående institutioner.

Hälsövarðsnämnden.

Vasagatan 6, C. (postadress: postfack, Stockholm 1; postgirokonto nr 50324); t. hälsövarðsnämnden. Nämnden sammanträder i regel varannan tisdag kl. 14.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

1862 års kommunalförordning upptog bland stadens verkställande myndigheter en sundhetsnämnd för handläggning av frågor rörande allmänna hälsotillståndet och sjukvården. Fr. o. m. år 1878 övertogs dessa bestyr, bl. a. jämlikt 1874 års hälsövarðsstadga, av *Stockholms stads hälsövarðsnämnd*.

Enligt hälsövarðsstadgan för riket den 19 juni 1919 skall varje stad utgöra ett hälsövarðsområde. Inom varje sådant område skall finnas en hälsövarðsnämnd, vilken det åligger att ägna uppmärksamhet och tillsyn åt allt, som kan inverka på allmänna hälsotillståndet i staden. Hälsövarðsnämnden skall sålunda övervaka efterlevnaden av i hälsövarðsstadgan m. fl. författningar givna föreskrifter om den allmänna hälsövarðen, verka för åstadkommande av goda sanitära förhållanden med avseende å behovet av vatten- och avloppsledningar, bostäder och badmöjligheter m. m.

Genom beslut den 22 dec. 1932 har stadskollegiet, enligt bemyndigande av stadsfullmäktige, uppdragit åt hälsövarðsnämnden i Stockholm att, jämte de nämnden enligt allmänna författningar tillkommande uppgifter, handhåva förvaltningen av stadens laboratorier, desinfektionsanstalt, isoleringsanstalt, avlusningsanstalt och karantänsstallar samt de fristående poliklinikerna, polikliniken för könssjuka å St Görans sjukhus samt tuberkulosbyrån, ävensom att handlägga ärenden rörande distriktsläkarnas, stadsjuksköterskornas, förlossningsläkarnas och kommunalt anställda barnmorskornas verksamhet.

Epidemisjukhusets förvaltning skall enligt epidemilagens bestämmelser jämväl handhåvas av hälsövarðsnämnden. Emellertid har nämnden anmodat sjukhusdirektionen (se sid. 148) att å nämndens vägnar ombesörja upphandling av förnödenheter för Epidemisjukhuset liksom för stadens övriga sjukhus.

Beträffande stadens sjukhusvård i övrigt, vilken omhänderhaves av sjukhusdirektionen, se sid. 151.

Hälsövarðsnämnden består, enligt k. brev den 19 mars 1920, förutom av ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, av polismästaren och förste stadsläkaren såsom självskrivna ledamöter samt fyra andra ledamöter, vilka jämte fyra suppleanter för de valda ledamöterna utses av stadsfullmäktige för en tid av fyra år. Nämnden utser årligen inom sig en vice ordförande.

Av de nuvarande ledamöterna och suppleanterna äro resp. två utsedda för tiden t. o. m. år 1939 och två för tiden t. o. m. år 1941.

Författningar m. m. Hälsövarðsstadga 19 juni 1919, med ändr. 19 mars 1920, 26 sept. 1921, 30 maj 1930, 5 juni 1931, 30 dec. 1932, 28 juni 1935 och 26 juni 1936. Epidemilag 19 juni 1919, med ändr. K. brev 19 mars 1920 med särskild föreskrift rörande sammansättningen av hälsövarðsnämnden i Stockholm. Instruktion för Stockholms stads hälsövarðsnämnd 9 april 1920, med ändr. 23 okt. 1924 och 6 juli 1930. Stadskollegiets beslut 22 dec. 1932 ang. fördelning av vissa förvaltnings- och arbetsuppgifter mellan hälsövarðsnämnden och sjukhusdirektionen. Hälsövarðsnämndens beslut 10 jan. 1933 ang. uppdrag åt sjukhusdirektionen att ombesörja viss upphandling för Epidemisjukhuset. Instruktion för hälsövarðsnämndens sekreterare, antagen av nämnden 8 febr. 1922. Reglemente för de under Stockholms stads hälsövarðsnämnd lydande befattningshavare, vilkas löneförhållanden äro reglerade genom kollektivavtal, fastställt av hälsövarðsnämnden 12 maj 1936. Kollektivavtal och specialbestämmelser ang. löneförhållanden för sköterske- och baderskebiträden, arbets-, köks-, tvätt- och städerskepersonal vid stadens sjukhus och polikliniker, gällande från och med 1 jan. 1936. Allmänna bestämmelser och specialbestämmelser för vissa biträden vid hälsövarðsnämnden, gällande från och med 1 nov. 1937. Allmänna bestämmelser och specialbestämmelser för sköterske- och köksbiträden vid Orhems barnkoloni, gällande från och med 1 jan. 1937.

Stat år 1938. Utgifter: 4,127,349 kr.; inkomster: 471,110 kr. (därav bidrag och ersättning av statsmedel 115,000 kr.).

Hälsovårdsnämndens ledamöter.*Ordförande*

(utsedd av stadskollegiet).

Karlsson, Victor E., borgarråd, stadsfullm.; t. »stadshuset»; träffas i stadshuset vardagar 11—12.

Vice ordförande.

Svedenius, C. G., prakt. läkare, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Ros, A. K. E., polismästare (självskr.).

Rietz, A. E., förste stadsläkare (självskr.).

*Andersson, J. Eric, spårvägsman, stadsfullm.

Carlsson, Abel E., kamrerare.

*Johansson-Visborg, Anna S., fru, stadsfullm.

Suppleanter.

*Andersson, Ebon M. I., bibliotekarie, stadsfullm.

*Hermansson, K. T. E., vaktmästare, stadsfullm.

Ivarsson-Pauli, R. Gulli, prakt. läkare.

Mattsson, S., skötare.

Kassaförvaltare.

Rietz, A. E.; Johansson-Visborg, Anna S. (suppl.).

Socialsekreterare (23)

(gemensam med sjukhusdirektionen och fattigvårdsnämnden).

(Nuv. inneh. åtnjuter avlöning enl. lönegrupp 24.)

Tham, K. G. K. M.

Revisorer.

Stadsfullmäktige utse årligen i december fem revisorer jämte tre suppleanter för granskning av hälsovårdsnämndens, sjukhusdirektionens, Sachsska barnsjukhusets och Eastmandirektionens räkenskaper och förvaltning under näst följande år.

Andersson, A. H., snickare.

Breding, G. E., förste stationssekreterare.

Clason, C. E. S., med. dir., docent.

Holm, K. I., järnarbetare, ordf.

Ohlson, V. G. H., tjänsteman.

Suppleanter:

Carlsson, Alfred, sekreterare.

Eriksson, E. G., förste kontorsskrivare.

Henriksson, T. H., ombudsman.

* Angiver att vederbörande ledamot (suppleant) skall avgå med utgången av år 1939.

Hälsovårdsnämndens byrå och expedition.¹⁾

Vasagatan 6, C. (postgirokonto nr 50324); t. »hälsovårdsnämnden»; expeditionstid: 10—12, 12,30—14,30.

Den dagliga ledningen av hälsovårdsförvaltningen tillkommer förste stadsläkaren (se sid. 132), som varje söckendag å av nämnden bestämd tid är tillstädes å nämndens expedition, varest även sundhetsinspektören (se sid. 142), förste och andre stadsveterinärerna (se sid. 142), bostadsinspektören (se sid. 147) och byråingenjören (se sid. 142) träffas dagligen å vissa tider (se nedan).

Instruktioner. Instruktioner för ombudsmannen och bitr. ombudsmannen hos fattigvårdsnämnden, hälsovårdsnämnden och sjukhusdirektionen samt aktuarierna [och kontorsskrivaren] å ombudsmanexpeditionen, fastställda av fattigvårdsnämnden 6 mars, av hälsovårdsnämnden 27 mars och av sjukhusdirektionen 13 april 1934.

Stat år 1938. Utgifter: 331,922 kr.; inkomster: 52,500 kr.

Förste stadsläkare (D).

Rietz, A. E.; t. »hälsovårdsnämnden»; mottagningstid: 14—15 (lördagar 13—14).

Sundhetsinspektör (26).

Ströman, R. A.; t. »hälsovårdsnämnden»; mottagningstid: 14—15 (lördagar 13—14).

Förste stadsveterinär (24).

Larsson, R.; t. »hälsovårdsnämnden»; mottagningstid: 13—14.

Andre stadsveterinär (22).

von Zweigbergk, K. G.; t. 23 05 65; mottagningstid: 15—16.

Bostadsinspektör (23).

Engstrand, G. N.; t. »hälsovårdsnämnden»; mottagningstid: 13—14.

Byråingenjör (22).

Ericsson, G. J. I.; t. »hälsovårdsnämnden»; mottagningstid: 13—15.

Ombudsman (22)

(befattningen uppförd å fattigvårdsnämndens stat).

Hellichius, N. M.; expedition och mottagningstid: se under fattigvårdsnämnden, sid. 184.

¹⁾ Viss personal är t. v. gemensam för hälsovårdsnämndens byrå och expedition samt sjukhusdirektionens expedition; jfr sid. 150.

HN

Aktuarie (19)

(å ombudsmansexpeditionen)

(befattningen uppförd å fattigvårdsnämndens stat).

Lindquist, C. G. A. (se sid. 184).

Aktuarie (19)

(föreståndare för pensionsbyrån)

(befattningen uppförd å fattigvårdsnämndens stat).

Vakant, *tf.* Thulin, Y. T. (se sid. 185).

Kamrerare (1 kl.) (21).

Lundberg, I.; t. »hälsövarðsnämnden» och 11 90 80; mottagningstid: 10—12, 12,30—14,30.

Förste kammarsskrivare (17).

Malmström, E. A.

Kontorsassistent (13).

Sjögren, Marta.

Förste kontorsskrivare och kassör (11).

Ahnfelt, Inga L., fru.

Två kontorsskrivare (9), tre första kontorsbiträden (7), två e. o. kontorsbiträden (V), en förrådsförvaltare (360 kr.).

Förste expeditionsvakt (8).

Haegerstolpe, K. G. A.

En expeditionsvakt (6), tre automobilförare (7), två av dessa åtnjuta avlöning enl. lönegrupp 8, en e. o. automobilförare (VII), en e. o. expeditionsvakt (VI), två e. o. telefonister (IV).

Stads- och distriktsläkare m. fl.

(Ang. sjukhusläkarna se under de särskilda sjukhusen, sid. 136, 155 ff.; ang. sundhetsinspektören, förste och andre stadsveterinären, bostadsinspektören m. fl. se under hälsövarðsinspektionen, sid. 142, och bostadsinspektionen, sid. 146.)

Förste stadsläkaren i Stockholm tillsättes jämlikt k. brev den 17 juni 1881 av en valnämnd, bestående av överståthållaren, vilken i nämnden förer ordet, sex av och bland stadsfullmäktige särskilt för varje gång utsedda ledamöter samt hälsövarðsnämndens ledamöter utom förste stadsläkaren eller den, som i hans ställe tjänstgör i hälsövarðsnämnden. Vederbörandes kompetens provas dessförinnan av medicinalstyrelsen; fullmakt för den utnämnde utfärdas av överståthållarämbetet. Förste stadsläkaren, som är självskriven ledamot i hälsövarðsnämnden, åligger att ägna sorgfälligt uppmärksamhet

åt allt, som kan inverka på sundheten och allmänna hälsotillståndet i huvudstaden, och han bör för sådant ändamål vidtaga behöfliga undersökningar samt från distriktsläkarna förskaffa sig noggrann kännedom om hälsotillståndet i stadens olika delar och samråda med dem i sådana viktigare hälsövarðsfrågor, som ligga inom deras verksamhetsområde. Förste stadsläkaren är chef för personalen vid den hälsövarðsinspektion, som lyder under hälsövarðsnämnden. Han skall hava tillsyn över stadens allmänna sjukvård och äger i följd härav att hålla sammanträden med distriktsläkarna. Finner han därvid brister, vilka det icke ankommer på honom att afhjälpa, skall han hos hälsövarðsnämnden föreslå nödiga åtgärder. Han är förman för andre stadsläkaren och distriktsläkarna samt har inseeende över i staden praktiserande fältskärer, tandläkare och barnmorskor. Förste stadsläkaren åligger att bereda och införa hälsövarðsnämnden föredraga alla ärenden, som angå stadens allmänna hälsövarð och sjukvård (utom sjukhusen). Å tid, som hälsövarðsnämnden bestämmer, bör han i allmänhet varje söckendag vara tillstädes å nämndens byrå för att tillhandagå med erforderliga upplysningar. Han må icke innehava eller förestå annan tjänstbefattning.

Andre stadsläkaren tillsättes på enahanda sätt som förste stadsläkaren. Honom åligger bland annat, att på förordnande av överståthållarämbetet eller rådhusrådens verkställä i stadens och dess område förekommande rättsmedicinska besiktningar och liköppningar i enlighet med gällande föreskrifter, att meddela erforderligt läkarbetyg för inträde å vårdhem, att på begäran av enskild person avgiva utlåtande eller betyg över beskaffenheten av sjukdom och kroppsskada. I övrigt har andre stadsläkaren att ställa sig till efterrättelse överståthållarämbetets särskilda föreskrifter i tjänsten samt att lämna det tjänstebiträde, som hälso- och fattigvårdsnämnderna av honom äska till fullgörande av vad honom enligt instruktion åligger.

Distriktsläkarna tillsättes av hälsövarðsnämnden medelst förordnanden tills vidare. Distriktsläkares huvudsakliga åligganden äro: att utan särskild ersättning med läkarehjälptillhandagå alla i distriktet boende fattiga sjuka, vilkas medellöshet blivit behörigen styrkt, att utfärda betyg för sådana i distriktet boende sjuka, som söka fattigunderstöd eller skola intagas å fattigvårdsanstalt, samt för person, som söker inträde å vårdhem och vilkens tillstånd icke tillåter honom att inställa sig å andre stadsläkarens tjänsterum. Distriktsläkare bör hava sin bostad inom det honom anvisade distriktet.

För att med sjukvård i hemmen tillhandagå obemedlade och mindre bemedlade hava av staden anställt tolv s. k. stadsjuksköterskor. Vården lämnas kostnadsfritt åt obemedlade; mindre bemedlade erlägga däremot viss nedsatt afgift, lämpad efter råd och lägenhet. Med denna verksamhet arses såväl att bereda bättre

vård i hemmen för sjuka inom nämnda befolkningsgrupper som ock att minska kraven på sjukhusvård. (Jfr även nedan sid. 135.)

I Brännkyrka finnes dessutom anställd en sjukvårdssyster, och i Bromma finnas två fattigvårdssystrar, gemensamma för hälsovårds- och fattigvårdsnämnderna.

Förlossningsläkare antagas av hälsovårdsnämnden för beredande av tillgång till erforderlig läkarbehandling i hemmen vid barns börd eller missfall samt för biträde vid tillsyn över barnmorskor. Åt medellösa lämnas biträde kostnadsfritt.

Betr. av staden tillhandahållen barnmorskevård se sid. 135.

Instruktioner m. m. K. brev till ÖA ang. förändrade bestämmelser för tillsättning av stadsläkare i Stockholm 17 juni 1881. Instruktion för förste stadsläkaren i Stockholm 3 dec. 1881. Instruktion för andre stadsläkaren i Stockholm 3 dec. 1881. Hälsovårdsnämndens instruktion för distriktsläkarna i Stockholm 19 mars 1883, med ändr. 26 nov. 1897. Instruktion för förlossningsläkare, antagen av hälsovårdsnämnden 11 febr. 1910. Instruktioner för läkare inom förutvarande Brännkyrka socken, fastställda av hälsovårdsnämnden 17 jan. 1913.

Förste stadsläkare (D).

Rietz, A. E. (se sid. 131); hälsovårdsnämndens expedition, Vasagatan 6, C.; t. >hälsovårdsnämnden>; mottagningstid: 14—15 (lördagar 13—14).

Andre stadsläkare (21)

(nuv. inneh. åtnjuter avlöning enl. lönegrupp 23).
Hultkvist, G. E.; Kornhamnstorg 4, St.; t. 10 05 11; mottagningstid: 9,30—10,30.

Läkardistriktet.¹⁾

Nikolai läkardistrikt

(omfattande Storkyrkoförsamlingen).

Distriktsläkare (1 kl.) (19).

Engström, R. O.; mottagning: Kornhamnstorg 4, St.; t. 10 46 92 (bostaden: 40 35 37); mottagningstid: 9—10.

Klara och Jakobs läkardistrikt

(omfattande Klara och Jakobs församlingar samt södra delen av Adolf Fredriks församling, med gräns i Tegnérsgatan från Döbelnsgatan, samt Upplandsgatan, Kammakargatan och dess förlängning till Barnhusviken).

¹⁾ Stadens nuvarande indelning i läkardistrikt är bestämd genom hälsovårdsnämndens beslut den 9 okt. 1934 (Kf 1934: nr 24); vissa provisoriska förändringar i distriktsindelningen hava dock därefter under hand vidtagits.

Distriktsläkare (2 kl.) (18).

Heineman, I. D.; Kungsgatan 3, C.; t. 10 65 50; mottagningstid: 10—11.

Kungsholms läkardistrikt

(omfattande Kungsholms församling).

Distriktsläkare (2 kl.) (18).

Österberg, J. H.; Kungsholmstorg 16, K.; t. 50 20 40; mottagningstid: vardagar 8,30—9,30, sön- och helgdagar 9,30—10,30.

S:t Görans läkardistrikt

(omfattande östra delen av S:t Görans församling, med gräns i Igeldammsgatan, Mariebergsgatan och [provisoriskt] Lindhagensgatan till Mälaren).

Distriktsläkare (1 kl.) (19).

Ottander, C. O. C.; S:t Eriksgatan 23, K.; t. 50 28 05; mottagningstid: 9—10, fredagar 10,30—11,30.

Fredhalls läkardistrikt

(omfattande västra delen av S:t Görans församling, med gräns i Igeldammsgatan, Mariebergsgatan och [provisoriskt] Lindhagensgatan till Mälaren, ävensom av Bromma församling Stora och Lilla Essingen).

E. o. distriktsläkare (2 kl.) (XVIII).

Friberg, C. F. S.; Drottningholmsvägen 78, K.; t. 53 50 45; mottagningstid: vardagar 9—10 och 15—16, sön- och helgdagar 9,30—10.

Adolf Fredriks västra läkardistrikt

(omfattande västra delarna av Mattens och Gustav Vasa församlingar samt nordvästra delen av Adolf Fredriks församling, med gräns för distriktet i Hälsingegatan, Frejgatan, Upplandsgatan, Kammakargatan och dess förlängning till Barnhusviken).

Distriktsläkare (1 kl.) (19).

Schmidt, F. W.; Odengatan 70, Va.; t. 30 23 39, 33 65 28; mottagningstid: 9—10.

Adolf Fredriks östra läkardistrikt

(omfattande östra delarna av Mattens och Gustav Vasa församlingar samt nordöstra delen av Adolf Fredriks församling, med gräns för distriktet i Hälsingegatan, Frejgatan, Upplandsgatan och Tegnérsgatan österut).

Distriktsläkare (2 kl.) (18).

Kåge, G. M.; Drottninggatan 108, Va.; t. 30 49 99; mottagningstid: vardagar 8,30—9,30, sön- och helgdagar 8,30—9.

HN

Johannes läkardistrikt

(omfattande Johannes församling samt den del av Engelbrekts församling, som ligger norr om Oden-gatan och väster om järnvägen Stockholm—Rimbo, kv. Roslagsbanan dock [provisoriskt] i sin helhet tillhörande Östermalms västra läkar-distrikt).

Distriktsläkare (1 kl.) (19).

Dalén, K. L. E.; Tegnérsgatan 15, Va.; t. 10 52 23; mottagningstid: 9—10.

Östermalms västra läkardistrikt

(omfattande den del av Engelbrekts församling, som ligger söder om Odengatan och öster om järnvägen Stockholm—Rimbo, med kv. Roslags-banan [provisoriskt] i sin helhet inräknat, även-som västra delen av Hedvig Eleonora församling, med gräns i Sibyllegatan från Strandvägen, samt Storgatan och Jungfrugatan).

Distriktsläkare (2 kl.) (18).

Rüller, E. R. A. O.; Nybrogatan 28, 4 tr., Ö.; t. 60 10 15; mottagningstid: vardagar 8,30—9,30, sön- och helgdagar 9,30—10.

Östermalms östra läkardistrikt

(omfattande Oscars församling samt östra delen av Hedvig Eleonora församling, med gräns i Si-byllegatan från Strandvägen, samt Storgatan och Jungfrugatan).

Distriktsläkare (2 kl.) (18).

Floorn, J. A.; Storgatan 10, Ö.; t. 61 01 44; mottagningstid: 9—10.

Katarina norra läkardistrikt

(omfattande norra delen av Katarina församling och östra delen av Maria församling, med gräns för distriktet i Folkungagatan från Renstiernas Gata, samt Götgatan, Högbergsgatan, Kvarngatan och Maria Trappgränd).

Distriktsläkare (2 kl.) (18).

Rasch, F. W.; Folkungagatan 61, 2 tr., Sö.; t. 40 00 58; mottagningstid: 9—10.

Katarina södra läkardistrikt

(omfattande den del av Katarina församling, som begränsas i norr av Folkungagatan från Ren-stiernas Gata, Götgatan och församlingsgränsen västerut samt i söder av Soflagatan från Ren-stiernas Gata och Blekingegatan).

Distriktsläkare (1 kl.) (19).

Sandborgh, L. A.; Götgatan 58, t. h., 4 tr., Sö.; t. 40 45 50; mottagningstid: 9—10.

Sofia östra läkardistrikt

(omfattande [provisoriskt] norra delen av Sofia församling med gräns i Skånegatan och Danviks-kanalen).

Distriktsläkare (1 kl.) (19).

Åkerberg, C. L. K.; Folkungagatan 110, 3 tr., Sö.; t. 40 06 04; mottagningstid: vardagar 9—10, sön- och helgdagar 8,30—9.

Hammarby läkardistrikt

(omfattande den del av Katarina församling, som begränsas i norr av Soflagatan och i väster av Södermannagatan, ävensom av Sofia församling dels den del, som ligger söder om Skåne-gatan och öster om Södermannagatan, dels [provisoriskt] området öster och söder om Ham-marbyleden eller stadsdelen Norra Hammarby).

E o. distriktsläkare (2 kl.) (XVIII).

Pettersson, H. T.; Ringvägen 112, Sö.; t. 42 09 20; mottagningstid: 10—11.

Sofia västra läkardistrikt

(omfattande den del av Sofia församling, som ligger väster om Södermannagatan samt den del av Katarina församling, som ligger väster om Södermannagatan och söder om Soflagatan och Blekingegatan till församlingsgränsen).

Distriktsläkare (1 kl.) (19).

Knaust, O. W.; Folkungagatan 50 (Götgatspa-latset), 3 tr., Sö.; t. 41 52 26; mottag-ningstid: vardagar 10—11, sön- och helgdagar 8,30—9,30.

Maria läkardistrikt

(omfattande västra delen av Maria församling med gräns i Maria Trappgränd, Kvarngatan och Högbergsgatan till Banbrinken).

Distriktsläkare (1 kl.) (19).

Edrén, F. G.; Hornsgatan 29 B, Sö.; t. 41 48 50; mottagningstid: 9—10.

Högalids läkardistrikt

(omfattande Högalids församling).

Distriktsläkare (1 kl.) (19).

Hulting, C. G.; Hornsgatan 57, Sö.; t. 41 47 88; mottagningstid: vardagar 9—10, sön- och helgdagar 10—11.

Liljeholmens läkardistrikt

(omfattande [provisoriskt] stadsdelarna Aspudden, Midsommarkransen, Hågersten, Mälarhöjden, Jakobsberg och Sättra).

Distriktsläkare (1 kl.) (19).

Berg, Henny M.; Liljeholmsvägen 2, Liljeholmen, Stockholm 9; t. 40 88 55; mottagnings-tid: vardagar 9—10, sön- och helgdagar 8,30—9.

Gröndals läkardistrikt

(omfattande [provisoriskt] stadsdelarna Gröndal, Liljeholmen, Reimersholme, Nybohov och Årsta).

E. o. distriktsläkare (2 kl.) (XVIII).

Magnusson, A. B. F.; Långholmsgatan 20, Sö.; t. 41 61 00; mottagnings-tid: 9—10.

Älvsjö läkardistrikt

(omfattande av Brännkyrka församling stadsdelarna Älvsjö, Långbrodal, Långsjö, Herrängen, Långbro, Västberga, Östberga, Liseberg och Örby).

Distriktsläkare (1 kl.) (19).

Malmgren, G. W. K.; Älvsjövägen 2 (Klings fastighet), Älvsjö 1; t. Älvsjö 1 04; mottagnings-tid: vardagar 9—10, sön- och helgdagar 10—11 (sept.—maj), 9—10 (juni—aug.).

Enskede läkardistrikt

(omfattande Enskede församling).

Distriktsläkare (1 kl.) (19).

Ericsson, V. A.; Handelsvägen 20, 1 tr., Enskede 1; t. 49 13 44; mottagnings-tid: vardagar 9—10, sön- och helgdagar 10—10,30.

Bromma läkardistrikt

(omfattande Bromma församling med undantag av Stora och Lilla Essingen).

Distriktsläkare (2 kl.) (18).

Zandré, S. A.; Alviksvägen 1, Äppelviken; t. 25 05 02; mottagnings-tid: vardagar 9—10, sön- och helgdagar 10,30—11.

Stadssjuksköterskor.

För vård i hemmen av obemedlade och mindre bemedlade sjuka finnas anställda tolv *stads-sjuksköterskor*, varav elva å ordinarie stat (jfr ovan sid. 132). Biträde av dessa sjuksköterskor kan av läkare rekvideras hos sjukhuscentralen, se

sid. 152 (t. »hälsovårdsnämnden»: »sjukhus-centralen»).

I Brännkyrka är anställd en *sjukvårds-syster*, varjämte i Bromma finnas anställda två *fattigvårds-systrar*, gemensamma för hälso-vårds- och fattigvårdsnämnderna.

(Sjukvårds-systrar, för vård av fattiga sjuka i hemmen, finnas även anställda hos vissa sjuk-vårdsföreningar, av vilka flera erhålla understöd av ett på fattigvårdsnämndens stat uppfört anslag till vård av fattiga sjuka i hemmen; se sid. 374.)

Avlöningar. Elva stadssjuksköterskor: lönegrupp 7; två fattigvårds-systrar i Bromma: lönegrupp 7; en e. o. stadssjuksköterska: lönegrad VII; en e. o. sjukvårdssyster i Brännkyrka: lönegrad VI.

Förlossningsläkare.

I staden praktiserande barnmorskor äga att för medellösa barnaföderskor tillkalla vissa läkare på hälsovårdsnämndens bekostnad.

Barnmorskor.

Enligt lag om anställande av distriktsbarnmorskor m. m. den 4 juni 1937, vilken lag trädde i kraft den 1 jan. 1938, skall riket för tillgodoseande av barnaföderskors behov av förlossningshjälp vara indelat i barnmorskedistrikt, vart och ett med minst en fast anställd distriktsbarnmorska. Distriktsindelningen fastställas av medicinalstyrelsen, som även bestämmer antalet barnmorskor för varje distrikt.

Medicinalstyrelsen har den 14 febr. 1938 bestämt, att Stockholms stad skall utgöra ett barnmorskedistrikt med fyra distriktsbarnmorskettjänster. Åtgående distriktsbarnmorskastation och verksamhetsområde har barnmorskestyrelsen för Stockholm (se nedan) att besluta.

Inom varje stad, som ingår i distriktsindelningen men ej deltagar i landsting, skall finnas en barnmorskestyrelse med uppgift att handlägga ärenden rörande barnmorskeväsendet inom staden. Styrelsen skall bestå av förste stadslikaren som ordförande samt två av stadsfullmäktige för fyra år i sänder valda ledamöter jämte enahanda antal för samma tid utsedda suppleanter. På framställning av staden äger k. m:t medgiva den ändring av styrelsens sammansättning, som kan finnas påkallad.

Efter framställning av stadsfullmäktige har k. m:t den 3 mars 1938 medgivit, att hälsovårdsnämnden tills vidare må vara barnmorskestyrelse i Stockholm.

Det åligger distriktsbarnmorska att utan ersättning lämna förvård åt havande kvinnor, biträda vid förlossning i hemmet, ävensom lämna eftervård åt kvinnor, som förlösts i hemmet.

Distriktsbarnmorska skall åtnjuta dels konstant lön av minst 1,500 kr. för år jämte tre

HN

Ålderstillägg, vardera å 100 kr. efter 3, 6 och 10 års väl vitsordad tjänstgöring, dels ock kostnadsfritt möblerad bostad jämte värme och lyse eller ersättning för dessa naturaförmåner efter ortens pris. Härutöver äger distriktsbarnmorska, som under ett kalenderår biträtt vid mer än 25 förlossningar åtnjuta visst lönetillägg. Distriktsbarnmorska skall tillika kostnadsfritt erhålla alla för förlossningsbiträde erforderliga förbrukningsartiklar jämte fri telefon.

Till distriktsbarnmorskans årliga avlöning, som bestrides av staden, bidrager staten med 1,500 kr. jämte utgående ålderstillägg och lönetillägg.

Epidemisjukhuset.

Valhallavägen, nära Roslagsgatan, uppfartsväg från Ingemarsgatan, Va. (postgirokonto nr 1082); t. 23 23 30 (växel).

Mottagningstid: sjuka intagas alla tider på dygnet.

Besökstid: För anhöriga finnes tillfälle att efter erhållet tillstånd i besöksrummen tisdagar, torsdagar, lördagar och söndagar kl. 13—13,30 samtala med de patienter, vilkas tillstånd det medger. Uppllysningar om patienternas tillstånd meddelas till anhöriga varje helgfri dag kl. 12,30 av sjukhusets överläkare. Telefonuppllysningar angående patienterna lämnas kl. 9,30—10,30 och 18—19.

Sjukvårdsavgifter: se sid. 152.

Enligt epidemilagen den 19 juni 1919 skall varje epidemidistrikt äga tillgång till erforderligt antal platser å särskilda epidemisjukhus för vård av personer, som äro behäftade med sådan smittsam sjukdom, som omförmäles i nämnda lag (jfr nedan).

I Stockholm, som utgör eget epidemidistrikt, lämnas sådan sjukvård å stadens epidemisjukhus, som för närvarande har 616 platser (inberäknat tre kolerabaracker om 100 platser, som enligt beslut år 1905 uppförts vid sjukhuset). Av nämnda platser äro emellertid f. n. endast cirka 450 faktiskt disponibla för epidemisjukvård.

Vissa arbeten med modernisering och tillbyggnad av sjukhuset pågå.

De sjukdomar för vilka enligt epidemilagen (med följdförfattningar) vård skall beredas å epidemisjukhus äro: pest, kolera, smittkoppor, fläckfeber, nervfeber, paratyfus, scharlakansfeber, difteri, akut barnförlamning, smittsam hjärnfeber, återfallsfeber, sömnsjuka, undulantfeber, rödost och Weils sjukdom. I mån av utrymme behandlas dessutom mässling, kikhosta, vattenkoppor, epidemisk influensa m. fl. sjukdomar.

Vid sjukhuset meddelas av överläkaren klinisk undervisning i epidemiologi åt medicine kandidater, som å sjukhuset fullgöra assistenttjänstgöring.

Till sjukhusets driftkostnader utgår statsbidrag med 2 kr. per underhållsdag för varje enligt epidemilagen kostnadsfritt vårdad sjuk.

Författningar. Epidemilag 19 juni 1919, med ändr. K. kung. 7 sept. 1920 ang. statsbidrag för driften av epidemisjukhus. Instruktion för kommissarien (numera sysslomannen) vid Epidemisjukhuset, fastställd av hälsovårdsnämnden 11 maj 1894. Avtal mellan hälsovårdsnämnden och Karolinska institutet ang. klinisk undervisning i epidemiologi vid Epidemisjukhuset 5 maj 1911, med ändr. Reglemente för de under Stockholms stads hälsovårdsnämnd lydande befattningshavare, vilkas löneförhållanden äro reglerade genom kollektivavtal, fastställt av hälsovårdsnämnden 12 maj 1936. Kollektivavtal och specialbestämmelser ang. löneförhållanden för sköterske- och baderskebiträden, arbets-, köks-, tvätt- och städerskepersonal vid stadens sjukhus och polikliniker, gällande från 1 jan. 1936.

Stat år 1938. Utgifter: 941,087 kr.; inkomster: 256,100 kr. (därav statsbidrag 115,000 kr.).

Styrelse.

Hälsovårdsnämnden (jfr sid. 130, 131).

Styresman och överläkare (23)

(dessutom styresmansarvode 1,500 kr. och undervisningsarvode från Karolinska institutet 4,000 kr.).

Bergman, R. K. (förordn. t. o. m. ³¹/₆ 1944); mottagningstid: vardagar kl. 13—13,30.

Underläkare (5,700 kr.¹).

Bexelius, J. G.; Magnusson, J. H.; Lindström, B. G.

Öronläkare (4,400 kr.).

Sjöberg, A. A:son.

E. o. röntgenläkare (XXI)

(tjänsten gemensam med upplysnings- och understödsbyrån för tuberkulossjuka).

Jäderholm, K. B.

Läkare för elektrokardiografiska undersökningar.²)

Värnéus, A. G.

Obducent.³)

Wahlgren, F. F.

Elva epidemisjuksköterskor (7), tre e. o. epidemisjuksköterskor (VII), två extra epidemisjuksköterskor (2,856—2,700 kr.), en laboratoriesköterska (6), femton assistent-

¹) Efter ett års väl vitsordad tjänstgöring kan avlöningen höjas med 600 kr.

²) Anslag i staten 1,140 kr.

³) » » » 1,740 kr.

sköterskor (1,200 kr. jämte bostad och kost), ett *e. o. röntgenbiträde* (IV), en *leklärarinna*¹⁾. — Sextioåtta *sjuksköterskebiträden* (1 b).

Predikant (1,140 kr.).

Hansson, O. A., kyrkoherde i Sollentuna.

Syssloman (2 kl.) (20).

Åhlin, A. Hj. D.; t. 23 23 30; mottagningstid: 9 —13.

Kammarsskrivare (15).

Marchander, T. K. V.

En *kontorsskrivare* (9), ett *extra kontorsbiträde*.

Maskinist (2 kl.) (13).

Hallström, O. H.

Preparator, tillika vaktmästare (9).

Wahlström, S. L.

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Carlsson, J. L.

En *biträdande maskinist* (2 kl.) (11), två *hantverkare* (7), en *vaktmästare* (2 kl.) (6), en *husmoder* (2 kl.) (8), en *köksförestånderska* (2 kl.) (8), en *biträdande köksförestånderska* (2 kl.) (6), en *tvättförestånderska* (2 kl.) (6), två *e. o. telefonister* (IV), en *portvakt* (2 kl.) (2). — Fem *eldare* (2 c), en *bilförare* (2 c), fyra *gårdskarlar* (2 a), en *första kokerska* (1 d), två *kokerskor* (1 c), en *kallskänka* (1 b), tre *första köksbiträden* (1 b), fyra *matsalsbiträden* (1 b), två *sömmerskor* (1 b), ett *första tvättbiträde* (1 b), en *strykerska* (1 b), sex *köksbiträden* (1 b), sju *tvättbiträden* (1 a), åtta *stüderskor* (1 a).

Polikliniker.

Så kallade polikliniker, varmed förstås läkarmottagningar, där behandling meddelas åt fattiga sjuka, som ej behöva sluten anstaltsvård, äro anordnade dels vid olika sjukhus i staden, dels och såsom fristående institutioner, utan sammanhang med sjukhus. De sistnämnda poliklinikerna hava efter hand blivit av staden och hälsovårdsnämnden helt övertagna. Staden underhåller f. n. tre fristående polikliniker (se nedan). Under hälsovårdsnämnden hör därjämte könssjukpolikliniken vid St Görans sjukhus (sid. 139). Avdelningarna för behandling av könssjukdomar

vid dessa polikliniker motsvara de i § 5 av lagen den 20 juni 1918 angående åtgärder mot utbredning av könssjukdomar omförmälda polikliniker.

Beträffande avgifter vid de fristående poliklinikerna gäller, att medelösa personer erhålla kostnadsfri behandling; därjämte må efter läkares beprövande därstädes även behandlas bemedlade personer, av vilka uppbäres ersättning intill 2 kr. för varje besök, dock högst 1 kr. fr. o. m. sjätte besöket. Vid polikliniken för köns- och hudsjukdomar vid St Görans sjukhus sker behandling av könssjukdomar i smittsamt skede kostnadsfritt och behandling av hudsjukdomar mot en avgift för stockholmsbo av 1 kr. pr gång och för landsortsbo av 2 kr. pr gång eller mot avlämnande av vederbörligt intyg om medellöshet.

Staden lämnar även bidrag till andra polikliniker (se å avd. 4): Serafimerlasarettets, Diakonissjukhusets, Kronprinsessan Lovisas vårdanstalts, Karolinska institutets barnpoliklinik å Kronprinsessan Lovisas vårdanstalt, Tandläkarinstitutets ävensom Vanförelanstaltens polikliniker. Dessutom har staden egna polikliniker i förening med vissa sjukhus, nämligen Sabbatsbergs, St Görans, St Eriks och Maria sjukhus, Norrtulls sjukhus, Sachsska barnsjukhuset samt Södra barnbördshuset (se sid. 155, 157, 159, 160, 162, 163, 164). Dessa förvaltas emellertid gemensamt med vederbörande sjukhus av sjukhusdirektionen.

Instruktioner m. m. Instruktion för läkare vid de av Stockholms stads hälsovårdsnämnd inrättade polikliniker, fastställd av hälsovårdsnämnden 24 jan. 1919. Lag 20 juni 1918 ang. åtgärder mot utbredning av könssjukdomar, med ändr. Instruktion för läkare vid de, jämlikt gällande lag ang. åtgärder mot utbredning av könssjukdomar 20 juni 1918, i Stockholm inrättade polikliniker, fastställd av hälsovårdsnämnden 24 jan. 1919. K. kung. 13 dec. 1918 ang. ersättning av statsmedel för läkarundersökning, läkemedel m. m. enligt § 6 i lagen 20 juni 1918 ang. åtgärder mot utbredning av könssjukdomar, med ändr.

Stat år 1938. Utgifter: 212,710 kr.; inkomster: 2,790 kr.

Stadens poliklinik vid Kornhamnstorg.

Kornhamnstorg 4, 2 och 3 tr., St.; t. 10 46 92 (avd. för ögonsjukdomar), 10 2216 (övriga avdelningar).

(Betr. skyddskoppypningen se sid. 141.)

Föreståndare (240 kr.).

Häggeström, A. E.

¹⁾ Anslag i staten 2,040 kr.

Hudsjukdomar.

Mottagningstid: måndagar, torsdagar och lördagar 10—11.

Läkare (2,400 kr.).

Breide, C. H.

Kvinnosjukdomar.

Mottagningstid: måndagar, onsdagar och fredagar 9—9,30.

Läkare (2,400 kr.).

Nilsson, Ada K.

Könssjukdomar (kvinnliga patienter).

Mottagningstid: måndagar, onsdagar och fredagar 18—19, tisdagar, torsdagar och lördagar 11—12.

Läkare

(7,000 kr.; avlöningen utgår av statsmedel).

Salén, f. af Klintberg, S. A. M. (Signe).

Assistentläkare

(5,000 kr.; avlöningen utgår av statsmedel).

Rossander, Gunhild.

Könssjukdomar (manliga patienter).

Mottagningstid: måndagar, onsdagar och fredagar 11—11,30, tisdagar och torsdagar 18,30—19 samt lördagar 13,30—14.

Läkare

(6,300 kr.; avlöningen utgår av statsmedel).

Grönqvist, K. J. R.

Ögonsjukdomar.

Mottagningstid: måndagar och torsdagar 18—19, tisdagar, onsdagar och fredagar 12—13.

Läkare (5,100 kr.).

Lindblad, A. Y.

Öron-, näs- och halssjukdomar.

Mottagningstid: vardagar 13—13,30.

Läkare (5,100 kr.).

Flodquist, L. G.; Hæggström, A. E.

En *polikliniköversköterska* (7), två *sjuksköterskor* (6), ett *e. o. kontorsbiträde* (V), en *stüderska* (1,380 kr.). — Tre *sköterskebiträden* (1 a), en *stüderska* (1 a).

Stadens poliklinik å Norrmalm.

Döbelnsgatan 59/61, n. b., Va.; t. 33 40 34.

Könssjukdomar (kvinnliga patienter).

Mottagningstid: måndagar, onsdagar och fredagar 9,30—10, tisdagar och torsdagar 18,30—19, lördagar 14—14,30.

Läkare

(7,300 kr.; avlöningen utgår av statsmedel).

Sjöquist-Rhodin, Tyra M.

Assistentläkare

(3,600 kr.; avlöningen utgår av statsmedel).

Tenlén, Saga.

Könssjukdomar (manliga patienter).

Mottagningstid: måndagar, onsdagar och fredagar 18,30—19, tisdagar, torsdagar och lördagar 11—11,30.

Läkare

(6,300 kr.; avlöningen utgår av statsmedel).

Almkvist, S. L.

Assistentläkare

(3,000 kr.; avlöningen utgår av statsmedel).

Feuk, G. A.

Ögonsjukdomar.

Mottagningstid: tisdagar, torsdagar och lördagar 16—16,30.

Läkare (2,400 kr.).

Uddgren, Gerda S.

En *sjuksköterska* (6), en *extra sköterska* (900 kr.), ett *extra kontorsbiträde* (2,220 kr.), en *stüderska* (750 kr.). — Ett *sköterskebiträde* (1 a).

Stadens poliklinik å Östermalm.

Jungfrugatan 27, n. b., Ö.; t. 60 15 85.

Hudsjukdomar.

Mottagningstid: måndagar, onsdagar och fredagar 12—12,30.

Läkare.

Janzon, B. I. (jfr nedan).

Öron-, näs- och halssjukdomar.

Mottagningstid: måndagar, onsdagar och fredagar 9—9,30, tisdagar och torsdagar 13—13,30.

Läkare (4,260 kr.).

Björilin, O. S., stadsfullm.

Könssjukdomar (kvinnliga patienter).

Mottagningstid: måndagar, onsdagar och fredagar 18,30—19, tisdagar, torsdagar och lördagar 9,30—10.

Läkare

(7,000 kr.; avlöningen utgår av statsmedel).

Magnell-Nauclér, Valborg V. E.

Assistentläkare

(3,600 kr.; avlöningen utgår av statsmedel).

Palmgren, Dagmar F.

Könssjukdomar (manliga patienter).

Mottagningstid: måndagar, onsdagar och fredagar 11,30—12, tisdagar och torsdagar 18,30—19, lördagar 14—14,30.

Läkare

(6,300 kr.; avlöningen utgår av statsmedel).

Janzon, B. I.

En *sjuksköterska* (6), ett *e. o. kontorsbiträde* (V), en *städerska* (810 kr.). — Ett *sköterskebiträde* (1 a).

Polikliniken för köns- och hudsjukdomar vid S:t Görans sjukhus.

Stadshagen, K. (postgirokonto nr 1083); t. S:t Görans sjukhus (växel); 53 41 54 (kontoret).

Mottagningstider:

Könssjukdomar:

för män: vardagar (utom lördagar) 12,30—13,30, 18,30—19, lördagar 12,30—13,30, 16—16,30;

för kvinnor: vardagar (utom lördagar) 11,30—12,30, 18,30—19, lördagar 11,30—12,30, 16—16,30.

Hudsjukdomar:

för män: vardagar 12,30—13,30;

för kvinnor: vardagar 11,30—12,30.

Läkare

(avlönade av statsmedel med var och en 6,500 kr.; bidrag från staden 1,000 kr. åt var och en för behandling av hudsjukdomar).

Kjellberg, Gerda E.; Rhodin, N. J.; Willners, K. G.; Tarras-Wahlberg, B. B.

Tre *assistentläkare* vid polikliniken för könssjukdomar (avlönade av statsmedel med var och en 1,800 kr.).

En *vaktmästare* (7) [nuv. inneh. (10)], två *sjuksköterskor* (6), ett *e. o. första kontorsbiträde* (VII), ett *e. o. kontorsbiträde* (V). — Sju *sköterskebiträden* (1 a).

Stockholms stads tuberkulosbyrå.

Herkulesgatan 1, C.; t. 23 23 95, 23 23 96, 23 23 97, 23 23 98; expeditionstid: vardagar 9—14.

Mottagningstider:

för vuxna: måndagar, tisdagar, torsdagar, fredagar 9—10, 18—19 (olika tider för olika församlingar);

för barn: onsdagar och lördagar 9—14 (olika tider för olika församlingar).

Tuberkulosbyrån har till uppgift att lämna råd och upplysningar till bekämpande av tuberkulos och till förekommande av smittospridning samt att, om den sjuke är medellös eller mindre bemedlad, lämna nödigt understöd. Byrån förvaltas under hälsovårdsnämndens överinseende av en särskild dispensärstyrelse, bestående av fem ledamöter jämte två suppleanter, utsedda av hälsovårdsnämnden. Förste stadsläkaren utövar närmaste tillsynen över byråns verksamhet. Byråns arbete ledes av en föreståndare, som skall vara en legitimerad och i tuberkulossjukdomens diagnos, behandling och profylax kunnig läkare.

Understödet åt sjuka, som anlita byråns hjälp, bestämmas av ett förtroenderåd, bestående av byråns föreståndare och fyra personer med fyra suppleanter, varav hälften utses av hälsovårdsnämnden och hälften av fattigvårdsnämnden, med iakttagande, att upplysning inhämtas från fattigvårdsnämnden, innan understöd utdelas, och att anmälan göres, då utdelning av understöd ägt rum. Ej må understöd lämnas åt sjuk, som icke äger hemortsrätt i Stockholm.

Tuberkulosbyrån har anordnat särskilda barnpolikliniker, tills vidare å Kronprinsessan Lovisas vårdanstalt samt Norrtulls sjukhus, vilka efter remiss av byrån ombesörja poliklinisk undersökning av barn under 3 år. Angående Orhems barnkoloni se nedan. Beslut har fattats om upprättande av ett konvalescenthem vid Vårby,

HN

Huddinge, som beräknas giva plats åt omkr. 50 lungsjuka konvalescenter. På grund av stegrade byggnadskostnader är avgörandet emellertid tills vidare bordlagt och beroende av ny anslagsprövning

Reglemente. Reglemente för Stockholms stads tuberkulosbyrå, fastställt av hälsovårdsnämnden 12 dec. 1933. Instruktion för underläkaren vid tuberkulosbyrån, fastställt av hälsovårdsnämnden 26 jan. 1937.

Stat år 1938. Utgifter: 585,579 kr.; inkomster: 4,020 kr. (likvider från stadens egna myndigheter).

Dispensärstyrelse.

Ivarsson-Pauli, R. Gulli, prakt. läkare; Gullbring, A. G., överläkare; Johansson-Visborg, Anna S., fru, stadsfullm.; Jonson, Agnes A., fröken; Rietz, A. E., förste stadsläkare, ordf.

Suppleanter: Petersson, f. Dahl, E. Å. R. (Ella), fru; Hedelius, A. Hj., lärare vid stadens tekniska mellanskola, stadsfullm.

Förtroenderåd.

Jansson, f. Kling, Beda F., fru, Kjellin, G. V., överläkare (se nedan), Nordgren, f. Johansson, Anna V., fru (utsedda av hälsovårdsnämnden); Boström, Clara G., fröken, Carlsson, B. A. B., fattigvårdsinspektör (utsedda av fattigvårdsnämnden).

Suppleanter: Lindley, f. Jonsson, Elin J., fru, Wassén, f. Pettersson, Amy K., fru (utsedda av hälsovårdsnämnden); Elmgren, A. H., kanslist, Johnsson, A., redaktör (utsedda av fattigvårdsnämnden).

Överläkare (21).

Kjellin, G. V. (förordn. t. o. m. 27/5 1943), föreståndare; mottagningstid: 11—13.

Läkare (19).

Lindvall, A. H.

E. o. läkare (XIX).

Naclér, R.; Erlandsson, S. G. G.; Björkquist-Wolontis, Sigrid; Wallén, H. F.; Gentz, C. M. A.

E. o. röntgenläkare (XXI)

(tjänsten gemensam med Epidemijukhuset).

Jäderholm, K. B.

Underläkare (5,700 kr.).

Widström, G.

Läkare vid barnpolikliniken (1,140 kr.).

Gunther, J. G. A.; Jacobsohn, G. L.

Röntgensköterska (7).

Molander, Helga M. P.

E. o. expeditionsvakt (VI).

Magnusson, C. L.

Sex dispensärassistenter (9), en e. o. dispensärassistent (IX), två e. o. byrå-sköterskor (VI), en kontorsskrivare (9), ett e. o. första kontorsbiträde (VII), ett e. o. kontorsbiträde (V), ett extra kontorsbiträde (1,980 kr.), ett e. o. laboratoriebiträde (VI), ett extra kontorsbiträde å röntgenavdelningen (1,980 kr.), två städerskor (1,824 kr.).

Orhems barnkoloni.

Orhems gård, Enskede 2; t. Södertörns villastad 213.

För tuberkuloshotade barn har tuberkulosbyrån anordnat en barnkoloni vid Orhems gård i Enskede församling med plats för 20 barn vintertid och 30 barn sommartid.

E. o. föreståndarinna (2 kl.) (VII).

Johansson, V. M. M. (Greta).

En kokerska (1 d), ett köksbiträde (1 b), tre (sommartid fyra) sköterskebiträden (1 b).

Stockholms stads ympningsväsen.

Grundvalen för stadens nuvarande ympningsväsen bildar lagen den 2 juni 1916, som stadgar, att varje barn skall ympas, senast under det kalenderår, då det fyller sex år. I vissa fall kan dock undantagande från ympningsplikt medgivas.

Staden är f. n. indelad i tio ympningsdistrikt. För vart och ett av dessa är anställd en (undantagsvis två) ympare (i regel vederbörande distriktsläkare), som under den blidare årstiden en gång i veckan på av hälsovårdsnämnden upplåtna lokaler i de skilda stadsdelarna går allmänheten till handa med kostnadsfri skyddssköppymning. Ympare skall göra anteckning om varje av honom utförd ympning i en ympningsjournal. Utdrag av denna journal skall enligt lagen före den 10 januari varje år för näst föregående år insändas till vederbörande pastorsämbete för anteckningar i församlingsboken. Enligt medicinalstyrelsens medgivande insändas emellertid i Stockholm samtliga utdragen enligt särskilda formulär till förste stadsläkaren och överlämnas sedermera till mantalskontoret för anteckning i folkregistret.

Ympare förordnas av hälsovårdsnämnden och erhåller ersättning av statsmedel.

Offentlig vaccination förträttas under tiden 6 maj—15 juni och 1—30 sept. å nedan angivna lokaler och tider. Ympning sker å andra tider vid de mottagningar vederbörande läkare

i förekommande fall håller i egenskap av distriktsläkare (se sid. 133) ävensom under hela året å polikliniken Kornhamnstorg 4, 3 tr., torsdagar 16—16,30.

Författningar. Lag 2 juni 1916 ang. skyddskoppympning, med ändr. K. instruktion 24 nov. 1916 för de i lagen om skyddskoppympning avsedda ympare och besiktningsförrättare, med ändr.

Ympare.

(Betr. mottagning å polikliniken vid Kornhamnstorg se texten ovan.)

1:a ymningsdistriktet

(omfattande Klara, Jakobs och Adolf Fredriks församlingar).

Bjurström, O. E.; mottagning: bakteriologiska laboratoriet, Vasagatan 11, gårdshuset, 1 tr., tisdagar 16—17.

2:a ymningsdistriktet

(omfattande Johannes, Gustav Vasa och Matteus församlingar).

Schmidt, F. W., distriktsläkare; mottagning: Norrtulls sjukhus: barnpolikliniken, Norrtullsgatan 14, tisdagar och fredagar 16—16,30.

3:e ymningsdistriktet

(omfattande Engelbrekts, Hedvig Eleonora och Oscars församlingar).

Floom, J. A., distriktsläkare; mottagning: polikliniken, Jungfrugatan 27, onsdagar och fredagar 14,30—15.

4:e ymningsdistriktet

(omfattande Nikolai, Katarina och Maria församlingar).

Bjurström, O. E.; mottagning: polikliniken Kornhamnstorg 4, 3 tr., torsdagar 16—16,30.

5:e ymningsdistriktet

(omfattande Kungsholms och S:t Görans församlingar samt Stora och Lilla Essingen).

Gunther, J. G. A.; mottagning: polikliniken å Kronprinsessan Lovisas vårdanstalt för sjuka barn, Polhemsgatan 30, torsdagar 13—14.

6:e ymningsdistriktet

(omfattande Högalids församling samt stadsdelarna Liljeholmen, Aspudden och Mälarhöjden i Brännkyrka församling).

Hulting, C. G., distriktsläkare; mottagning: Mjölkdroppens lokal, Högalids församlingshus, onsdagar 14,30—15,30.

7:e ymningsdistriktet

(omfattande Enskede församling).

Ericsson, V. A., distriktsläkare; mottagning: Enskede östra folkskola, läkarrummet, fredagar 8—8,30.

8:e ymningsdistriktet

(omfattande Brännkyrka församling med undantag av stadsdelarna Liljeholmen, Aspudden och Mälarhöjden).

Malmgren, G. W. K., distriktsläkare; mottagning: posthuset, 1 tr., Älvsjö, fredagar 11—12.

9:e ymningsdistriktet

(omfattande Sofia och Katarina församlingar).

Åkerberg, C. L. K., distriktsläkare; mottagning: arbetsstugans lokal, Nytorpgatan 40, torsdagar 12—12,30.

Svedenius, C. G., stadsfullm.; mottagning för späda barn: Mjölkdroppens lokal, Nytorpgatan 44, lördagar 10—11.

10:e ymningsdistriktet

(omfattande Bromma församling med undantag av Stora och Lilla Essingen).

Sylvan, H. O. K.; mottagning: folkskolan vid Klörevägens hållplats, torsdagar 16—17.

Karantänsstationen i Stockholm.

Anmälningar angående besiktning m. m. göras å hälsovårdsnämndens expedition, Vasagatan 6, C; t. »hälsovårdsnämnden».

Enligt k. karantänskungörelsen den 4 maj 1934 skall fartyg, som från utrikes ort ankommer till riket och på grund av beröring med område, vilket förklarats smittat av pest, kolera, fläckfeber eller smittkoppor, eller av annan anledning medför risk för sådan sjukdoms införande i riket, jämte passagerare, besättning och last underkastas besiktning, isolering m. m. å karantänsstation. Karantänsstationer skola vara anordnade i vissa hamnstäder, bland dem Stockholm. I enlighet med förslag av hälsovårdsnämnden har medicinalstyrelsens föreskrift, att karantänsstation skall vara förlagd till plats i Värtahamnen strax söder om Lidingöbron. Platser utmärkes med gulmålad boj. Karantänsläkare (samt ställföreträdare) förordnas av medicinalstyrelsen. I stad skall särskild byrå vara anordnad för mottagande av anmälningar angående besiktning och efterbesiktning.

Författningar. K. karantänskungörelse 4 maj 1934. Medicinalstyrelsens instruktion 18 juni 1934 för besiktningsmän, som omförmäles

HN i karantänskungörelsen 4 maj 1934. Medicinalstyrelsens instruktion för läkare vid karantänsstation 23 juni 1934. K. kung. 4 maj 1934 om rättutrotning å fartyg.

Karantänsläkare.

Rietz, A. E., förste stadsläkare.

Ställföreträdande karantänsläkare.

Ströman, R. A., sundhetsinspektör.

Hälsövärdnsinspektionen.

Vasagatan 6, C.; t. >hälsövärdnsnämnden>; expeditionstid: 8—18 (lördagar 8—16).

Hälsövärdnsinspektionen avser att bereda hälsövärdnsnämnden biträde vid tillsynen över ordningen i staden, vad hälsövärdnen angår. Inspektionens chef närmast under förste stadsläkaren är sundhetsinspektören, som tillsättes av hälsövärdnsnämnden. Till hälsövärdnsinspektionen räknas också byråingenjören, förste och andre stadsveterinärerna samt förste veterinären och veterinären vid nämndens anstalter för födoämneskontroll, vilka hava sin huvudsakliga verksamhet vid födoämneskontrollen (se sid. 143); de antagas av hälsövärdnsnämnden och skola vara legitimerade veterinärer med för besiktningsman vid offentlig köttkontroll stadgad kompetens.

Sundhetsinspektören åligger huvudsakligen: att åt hälsövärdnsinspektionens tillsyningsmän lämna nödig undervisning i allmän hälsövärdslära och annat, som till deras yrke hörer, att själv eller genom den övriga personalen såväl under systematiskt anordnade som tillfälliga besök i stadens olika delar undersöka de sanitära förhållandena, att särskilt ägna sin uppmärksamhet åt infektionssjukdomarnas förhållanden i staden och att dagligen hålla förste stadsläkaren underrättad om inträffade fall av i epidemilagen omförmälda sjukdomar och i anledning därav vidtagna åtgärder, att utöva ledningen av stadens desinfektions-, isolerings- och avlusningsanstalter, att varje helgfri dag på bestämd tid vara för allmänheten tillgänglig å nämndens expedition. Vid förfall för förste stadsläkaren är sundhetsinspektören skyldig å hans tjänsteåligganden bestrida, såvida han därtill förordnas.

Förste stadsveterinären åligger å hålla tillsyn över kött, mjölk och andra animala födoämnen, som i staden hållas till salu eller dit införas för sådant ändamål, över transporter av hithörande födoämnen samt över sådana lägenheter och platser, där animala födoämnen försälas eller till försäljning bearbetas eller förvaras, att lämna hälsövärdnsinspektionens personal nödig undervisning i födoämneskontroll och tillse, att densamma äger god kännedom om

sina skyldigheter härutinnan och om de författningar och föreskrifter, varpå dessa grundas. Han skall därjämte förestå stadens karantänsanstalter för från utrikes orter sjöledes införda djur samt ägna sorgfällig uppmärksamhet åt sådana förhållanden inom staden, som kunna menligt inverka på husdjurens sundhet eller bland dem befordra uppkomsten och spridningen av smittsamma sjukdomar. Han skall på kallelse närvara vid nämndens sammanträden samt äger även bevesta slakthus- och saluhallsstyrelsens sammanträden.

Andre stadsveterinären har åt biträda förste stadsveterinären i honom tillkommande göromål. Han skall därjämte vid förfall för förste stadsveterinären eller förste veterinären vid anstalterna för födoämneskontroll bestrida deras tjänsteåligganden.

Byråingenjören åligger åt granska förslag och ritningar till rörelnings- och s. k. sanitära installationsarbeten samt å utöva kontroll över dylika arbeten ävensom åt å nämndens vägnar avgiva yttrande till industriverkstytelsen över ansökningar om entreprenörsrättigheter för avloppsledningar. Sådana ansökningar må icke av industriverkstytelsen beviljas, med mindre hälsövärdnsnämnden tillstyrkt desamma (jfr sid. 295). Ingenjören har vidare åt förrätta till hälsövärdnsnämndens område hörande undersökningar i fråga om teknisk hygien beträffande bostäder, samlingslokaler, fabriker och närings samt åt häröver avgiva utlåtande, ävensom åt i övrigt utföra de andra uppdrag och undersökningar, som nämnden, förste stadsläkaren eller sundhetsinspektören påkallar.

Förste veterinären och veterinären vid hälsövärdnsnämndens anstalter för födoämneskontroll åligger åt å nämndens mjölkhygieniska laboratorium samt dess kontrollbyråer för importerade, anhallna och inlämnade födoämnen utföra erforderliga undersökningar samt handhava närmaste ledningen i fråga om mjölkkontrollen. Förste veterinären åligger därjämte åt ansvara för åt influtna medel i föreskriven ordning till nämnden inlevereras samt åt granska inkomna räkningar och anstalternas räkenskaper. Han skall vid förfall för förste och andre stadsveterinärerna bestrida deras åligganden. Veterinären är skyldig åt vid förfall för förste veterinären bestrida hans åligganden.

I övrigt utgöres hälsövärdnsinspektionen av en inspektör, en underinspektör, 9 förste tillsyningsmän (därav 2 å extra ordinarie stat) och 33 tillsyningsmän (därav 8 å extra ordinarie stat).

Inspektören utövar det närmaste förmanskapet över tillsyningsmännen och vägleder dessa vid deras arbete, övervakar, att hälsövärdnsnämndens uppmaningar angående avhjälpande av sanitära olägenheter efterkommas, samt är efter förordnande åklagare i sundhetsmål.

Underinspektören är anställd som förman vid den år 1908 tillkomna rörsinspektionen för tillsyn över rörelnings- och s. k. sanitära installationsarbeten.

Av förste tillsyningsmännen tjänstgöra två vid rörisinspektionen, en vid mjölkkontrollen, en vid kommunala yrkesinspektionen och fem vid övrig hälsöförhållandeninspektion.

Tillsyningsmännen åligger huvudsakligen: att vaksamt efterspana befintliga sanitära olägenheter samt att även hava uppmärksamheten fäst på efterlevnaden av de föreskrifter rörande sundheten och snyggheten i staden, vilkas övervakande författningssamtillhör allmänna polisen, samt, om de finna något i detta avseende att anmärka, därom till inspektören avgiva rapport.

Desinfektion i bostäder verkställs av hälsöförhållandeninspektionen jämlikt epidemilagen den 19 juni 1919 samt lagen den 4 sept. 1914 angående vissa åtgärder mot utbredning av lungrot, ävensom i andra fall på begäran av enskilda eller där särskilda omständigheter anses påkalla en dylik åtgärd. Desinfektorer äro tillsyningsmännen vid hälsöförhållandeninspektionen med biträde av extra personal.

Författningar. Hälsöförhållandenstadga 19 juni 1919, med ändr. 19 mars 1920, 26 sept. 1921, 30 maj 1930, 5 juni 1931, 30 dec. 1932, 28 juni 1935 och 26 juni 1936. Vissa tillämpningsbestämmelser till hälsöförhållandenstadgan 24 okt. och 10 nov. 1919. Reglemente ang. avloppsledningar för spillvatten inom hus och tomtar, fastställt av ÖA 8 juli 1908, med ändr. 19 maj 1930. Särskilda föreskrifter ang. avloppsledningar för spillvatten m. m. inom hus och tomtar i Stockholm, antagna av hälsöförhållandenämnden 6 dec. 1918. Instruktion för Stockholms [hälsöpolis], fastställd av hälsöförhållandenämnden 8 okt. 1880. Instruktion för sundhetsinspektören, fastställd av hälsöförhållandenämnden 5 maj 1931. Instruktion för förste och andre stads-veterinärerna i Stockholm, fastställd av medicinalstyrelsen 19 jan. 1935. Allmän veterinärinstruktion, fastställd av k. m. t. 17 nov. 1933, med ändr. Kollektivavtal och specialbestämmelser ang. löneförhållanden för biträden vid desinfektion, cyanväterökning och utläggning av råttgift, gällande från 1 juli 1937.

Stat år 1938. Utgifter: 437,582 kr.

Sundhetsinspektör (26).

Ströman, R. A.; t. >hälsöförhållandenämnden>; mot-tagnings-tid: 14—15 (lördagar 13—14).

Förste stads-veterinär (24).

Larsson, R.; t. >hälsöförhållandenämnden>; mottag-nings-tid: 13—14.

Andre stads-veterinär (22).

von Zweigbergk, K. G.; t. 23 05 65; mottag-nings-tid: 15—16 å Östra Järnvägs-gatan 8.

Byråingenjör (22).

Ericsson, G. J. I.; t. >hälsöförhållandenämnden>; mot-tagnings-tid: 13—15 (lördagar 13—14).

Förste veterinär vid hälsöförhållandenämndens anstalter för födoämneskontroll (22).

Kempe, E. H. (se nedan).

Inspektör (2 kl.) (18).

Lindén, A. G.; t. >hälsöförhållandenämnden>; mot-tagnings-tid: 13—14.

Underinspektör (15).

Larsson, J. Hj.

Förste tillsyningsmän (14).

Carlborn, B. O. (för mjölkkontrollen); Wedin, E. W.; Rosén, G. A.; Eklund, P. F.; Rune, F.; Andersson, A. (sistnämnda två vid rörispek-tationen); Ternell, E. E. (för kommunala yrkes-inspektionen).

E. o. förste tillsyningsmän (XIV).

Tell, E. G.; Hellsén, J. A.

Tjugufyra tillsyningsmän (12), sex e. o. tillsyningsmän (XII), varav tre å rörispek-tationen och två å mjölkkontrollen.

Anstalter för födoämneskontroll.

I enlighet med hälsöförhållandenstadgan samt andra författningar och hälsöförhållandenföreskrifter åligger det hälsöförhållandenämnden att hålla tillsyn över i staden till salu hållna födoämnen och dryckes-varor och att övervaka, att endast enligt lagen ang. köttbesiktning och slakt-hus besiktigt och stämplat, försäkt kött hålles till salu.

Dessutom skall nämnden enligt förordningen ang. kontroll vid införsel till riket av köttvaror och djurfett handhava undersökning och stämpling av sådana varor samt därjämte enligt hälsöförhållandenstadgan utöva kontroll över andra från utlandet till eller över Stockholm importerade födoämnen.

För utövande av denna kontroll har nämnden bl. a. inrättat ett mjölkhygieniskt laboratorium samt kontrollbyråer för undersökning dels av utav allmänheten inlämnade eller av hälsöförhållandeninspektionen anhallna födoämnen, dels ock av im-porterade födoämnen.

Författningar. Hälsöförhållandenstadga 19 juni 1919, med ändr. Giftstadgan 7 dec. 1906, med ändr. Medicinalstyrelsens kung. 20 dec. 1930 ang. undersökning och bedömning av mjölk. Lag 11 maj 1934 ang. köttbesiktning och slakt-hus. K. förordn. 29 juni 1917 ang. förbud i vissa fall mot användande av vilseledande varu-beteckningar vid handel med födoämnen, med ändr. K. förordn. 14 juni 1928 ang. högsta tillåtna vattenhalten i smör. K. förordn. 30 sept. 1921 ang. kontroll vid införsel till riket

HN

av köttvaror och djurfett, med ändr. Medicinalstyrelsens kung. 6 mars 1922 med föreskrifter ang. veterinärundersökning vid införsel till riket av köttvaror och djurfett, med ändr. Medicinalstyrelsens kung. 22 mars 1922 och senare beträffande stämplat och märken, som under vissa förhållanden berättiga till införsel i riket utav köttvaror och djurfett. Taxa å avgifter för i Stockholm verkställd undersökning och stämpling av till riket införda köttvaror och djurfett, fastställd av medicinalstyrelsen 24 april 1937. Taxa å avgifter för undersökning av importerade födoämnen (med undantag av köttvaror och djurfett) samt för undersökning av inlämnade mjölkprov, antagen av hälsovårdsnämnden 24 nov. 1920.

Stat år 1938. Utgifter: 213,544 kr.; inkomster: 50,600 kr.

Kontrollbyråerna för importerade, anhållna och inlämnade födoämnen samt mjölkhygieniska laboratoriet.

Östra Järnvägs-gatan 8, C.; t. 23 05 65 (växel); expeditionstid: 9—16, lördagar 9—15 (kassan 10—14, lördagar 10—13).

Undersökningen av importerade födoämnen verkställs under ordinarie tultid, och skall anmälan därom göras mellan kl. 9 och 10.

Förste veterinär (22).

Kempe, E. H. (se ovan); t. 23 05 65 (växel), efter kl. 17 11 06 00; mottagningstid: 13—14.

Veterinär (20).

Plazikowski, U. E. M.

En tillsyningsman (12), två e. o. tillsyningsmän (XII), åtta mikroskopister (5; fem av nuv. innehavarna avlönas enl. lönegrupp 6), två e. o. mikroskopister (V), en kontors-skrivare (9), ett e. o. kontorsbiträde (V), två laboratoriestäderskor (1,884—1,824 kr.), tre vaktmästare (1 kl.) (8), en expediti-
onsvakt (6), tre e. o. vaktmästare (1 kl.) (VIII). Dessutom extra veterinärer, mikroskopister och stämplare i mån av behov mot av hälsovårdsnämnden fastställd eller i varje särskilt fall bestämd timavlöning.

Kontroll av ladugårdar, från vilka försäljes »kontrollerad mjölk».

Utan hälsovårdsnämndens tillstånd får mjölk icke säljas under benämning »barnmjölk», »kontrollmjölk» eller annan beteckning, som angiver antingen en särskilt sund beskaffenhet hos mjölken eller ock att den varit föremål för särskild kontroll. Sådant tillstånd meddelas endast under villkor, dels att läkare och veterinär, som av hälsovårdsnämnden antagits för utövande av tillsyn å produktionen av kontrollerad mjölk, efter verkställd besiktning av ladugården in-

tygat, att de sanitära förhållandena inom och omkring ladugården med därtill hörande inrättningar samt hälso-tillståndet hos den med mjölken sysselsatta personal och de hygieniska förhållanden, under vilka densamma lever, äro fullt tillfredsställande, ävensom att ladugården med avseende på såväl inredning som skötsel tillfredsställer hygienens fordringar och att samtliga de i ladugården uppställda djuren äro friska, och dels att anordningar, som av hälsovårdsnämnden kunna godkännas, äro vidtagna för mjölkens behandling inom Stockholm.

Har dylikt tillstånd meddelats, skall ladugården stå under tillsyn av läkare och veterinär, som av hälsovårdsnämnden för detta ändamål antagits.

För tillstånd att sälja mjölk såsom barnmjölk erfordras dessutom, att ladugårdsbesättningen icke visat tecken till tuberkulos.

Kostnaden för kontrollen skall av ladugårdens ägare eller innehavare gäldas enligt av hälsovårdsnämnden fastställd taxa.

Instruktioner m. m. Instruktion för kontrollläkare och kontrollveterinär för ladugårdar, från vilka försäljning sker av kontrollerad mjölk, fastställd av hälsovårdsnämnden 30 juni 1905. Program för ladugårdar, från vilka försäljes kontrollerad mjölk, av hälsovårdsnämnden fastställt 30 juni 1905. Taxa för kontrollläkare och kontrollveterinär för ladugårdar, från vilka försäljning sker av kontrollerad mjölk, av hälsovårdsnämnden fastställd 9 april 1920. Hälsovårdsnämndens beslut 5 jan. 1932 ang. bemyndigande för förste stadsläkaren att i förekommande fall återkalla tillstånd till leverans av »kontrollerad mjölk».

Kontrollläkare.

Rietz, A. E., förste stadsläkare; Ströman, R. A., sundhetsinspektör.

Kontrollveterinärer.

Kempe, E. H.; von Zweigbergk, K. G.

Hälsovårdsnämndens laboratorium.

Stat år 1938. Utgifter: 223,682 kr.; inkomster: 50,800 kr. (därav 23,300 kr. likvider från vissa stadens egna myndigheter).

Kemiska avdelningen.

Vasagatan 13, gårdshuset, 2 tr., C.; t. 11 90 82; laboratoriet öppet: 9—16.

På avdelningen utföras kemiska undersökningar av vatten och angående till salu hållna födoämnen, dryckesvaror och njutningsmedel samt i övrigt analyser och andra arbeten av hygienisk-kemisk art, som äro behöfliga för hälsovårdsnämndens och de under nämnden lydande anstaltarnas verksamhet.

Instruktioner. Hälsövarðsnämndens instruktioner för [föreståndaren] för nämndens kemiska laboratorium 5 nov. 1929 och för [assistent] vid nämndens kemiska laboratorium 7 juni 1922.

Laboratorieföreståndare (21).

Sundberg, T.; mottagningstid: 14—15.

Laboratorieassistent (18).

Vakant, *tf.* Ahlberg, E. G.

E. o. laboratorieassistent (XVIII).

Ljungholm, S. E.

E. o. analysbiträde (XII).

Tullström, f. Everitt, Berit J.

En laboratoriestäderska (2) samt tillfälliga biträden i mån av behov.

Bakteriologiska avdelningen.

Vasagatan 13, gårdshuset, 1 tr. (postadress: postfack 177, Stockholm 1); t. 10 15 02, 10 15 14, 20 52 62; laboratoriet öppet: vardagar utom lördagar 9—16, lördagar 9—14, sön- och helgdagar 9—11.

På avdelningen utföras bakteriologiska undersökningar rörande till nämndens verksamhet hörande frågor, ävensom utredningar i hälsövarðs-ärenden, för vilkas bedömande bakteriologisk sakkunskap erfordras, samt undersökningar i diagnostiskt syfte (beträffande halsprov för difteri och upphostningsprov [utstrykningspreparat] för tuberkulos kostnadsfritt för i Stockholm boende personer, eljest enligt taxa) av de prov, som för dylikt ändamål från sjukhus och praktiserande läkare i staden eller landsorten till laboratoriet insändas.

Instruktioner. Hälsövarðsnämndens instruktioner för överläkaren vid nämndens bakteriologiska laboratorium 13 mars 1934 och för assistent 24 okt. 1933.

Överläkare (21).

Davide, H. L. (förordn. t. o. m. $\frac{30}{9}$ 1944); mottagningstid: 12—12,30.

Assisterer (5,700 kr.)¹⁾.

Malmström, F. K. B.; Varenius, S. R. P.

Preparator, tillika vaktmästare (9).

Lundgren, D. A.

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Törnqvist, A. H.

¹⁾ Efter ett års väl vitsordad tjänstgöring kan avlöningen höjas med 600 kr.

Två laboratoriebiträden (6), en e. o. vaktmästare (1 kl.) (VIII), två e. o. laboratoriebiträden (VI), två städerskor (1,752 kr.) samt tillfällig personal i mån av behov.

Biologiska avdelningen.

Vasagatan 13, gårdshuset, n. b., C.; t. 11 90 84; svampkontrollen t. 11 35 99; laboratoriet öppet: 9—16.

Avdelningen verkställer undersökningar av livsmedel, vatten m. m.

Laboratorieföreståndare (21).

Huss, H. A.; mottagningstid: 14—15.

E. o. laboratorieassistent (XVIII).

Widell, S. H.

En laboratoriestäderska (1,824 kr.).

Kliniska avdelningen.

Vasagatan 13, gårdshuset, n. b. och 2 tr., C.; t. 11 90 85; prov emottagas 9—16; undersökningar utföras 9,30—12,30 och 15—16.

På avdelningen utföras olika medicinsk-kemiska undersökningar (å blod, urin m. m.) samt undersökningar av basalomsättningen, allt enligt av hälsövarðsnämnden fastställd taxa (den senaste av 7 jan. 1932). Enligt hälsövarðsnämndens beslut äro undersökningarna kostnadsfria för personer, som styrkt sin medellöshet eller av vissa läkare prövas vara i behov av kostnadsfri undersökning.

E. o. läkare (XIX).

Andreen, E. Andrea; mottagningstid 9,30—10,30.

Ett e. o. laboratoriebiträde (VI), ett extra laboratoriebiträde (1,600 kr.), en städerska (1,260 kr.).

Stockholms stads desinfektionsanstalt.

*Epidemisjukhuset, Valhallavägen, nära Roslagsgatan, uppfartsväg från Inge-
marsgatan, Va.; t. 23 23 30 (växel); expeditionstid: 8—19.*

Å desinfektionsanstalten finnas tvenne desinfektionsugnar för desinfektion av gång- och sängkläder. Å anstalten desinfekteras i ugn gång- och sängkläder från allmänna inrättningar och från enskilda personer. Desinfektioner och transporter av persedlar äro kostnadsfria, då de företagas vid tuberkulos och i enlighet med bestämmelserna i epidemilagen. Eljest erlägges avgift enligt fastställd taxa.

HN

Beträffande desinfektion i bostäder se ovan under hälsovårdsinspektionen (sid. 143).

Stat år 1938. Utgifter: 18,354 kr.

Redogörare (300 kr.).

Malmström, E. A., förste kammarskrivare (sid. 132).

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Vakant, t.f. Jansson, N. J.

Stockholms stads isoleringsanstalt.

Brännkyrkagatan 62, Sö.; t. 41 57 79;
expeditionstid: hela dygnet.

Isoleringsanstaltens ändamål är att härbärgera och ställa under observation personer från smittade hem. Anstalten rymmer, förutom kök, förrådsrum, bostad för förestånderskan, expeditiionsrum samt tvenne badavdelningar, en för män och en för kvinnor, elva rum med olika ingångar samt en särskild avdelning på tre sovrum och matrum, avsedd att vid utrymmande av någon större lägenhet bereda tillflykt även åt en större familj. Å hela anstalten kan samtidigt intagas ett fyrtiotal personer. Tillsynen över anstalten utövas av sundhetsinspektören.

Stat år 1938. Utgifter: 15,938 kr.

Redogörare.

(Se ovan under desinfektionsanstalten.)

Malmström, E. A.

Förestånderska (2,070 kr.).

Carlsson, Märta E.

Anstalter för cyanvätebehandling.

För norra stadsdelarna: anstalten vid Ropsten, Värtan; t. 61 00 35.

För södra stadsdelarna: anstalten vid Lignagatan (väster om vårdhemmet Högalid), Sö.; t. 41 05 80.

Anstalterna hållas öppna kl. 9—16.

Hälsovårdsnämndens anstalter för cyanvätebehandling mottaga möbler m. m. för gasbehandling mot ohyra. Vid anstalten vid Ropsten kan även verkställas viss behandling, som enligt gällande karantänskungörelse skall kunna verkställas vid karantänsstation i Stockholm.

På begäran av allmänheten verkställas av hälsovårdsnämnden undersökning av bostäder och bohag med avseende å förekomst av väggohyra, varvid intyg om undersökningens resultat utfärdas. Undersökning rekvideras hos cyanväteanstalternas föreståndare å hälsovårdsnämndens expedition vardagar (utom lördagar) 14—16, lördagar 12—14; t. »hälsovårdsnämnden».

Författning. Taxa för cyanvätebehandling av möbler, kläder o. dyl., fastställd av hälsovårdsnämnden 11 juni 1935 med tillägg 9 febr. 1937. Taxa för undersökning med avseende å förekomst av väggohyra, fastställd av hälsovårdsnämnden 9 febr. 1937.

Stat år 1938. Utgifter: 47,400 kr.; inkomster: 11,500 kr.

Föreståndare.

Lindahl, C. J.

Stockholms stads karantänsstallar.

F. d. järnvägen å Djurgården, Ö.

Enligt k. kungörelserna den 1 maj 1885 och 18 maj 1894 får införsel sjöledes av nötboskap och andra kreatur icke ske annorstädes än i de städer, som ha för djuren inrättade karantänslokaler. Staden har i anledning härav inrättat ett karantänsstall å Djurgården (inom f. d. järnvägen) med plats för tolv större djur. Vidare har en särskild karantänsanstalt inrättats vid slakthuset, avsedd för från Finland och Estland importerade slaktdjur, varjämte visst område vid slakthuset upplåtits som reservkarantänsstall.

Huvudstadens karantänsanstalter för kreatur stå enligt stadsfullmäktiges beslut den 16 sept. 1898 under hälsovårdsnämndens överinseende och förvaltning.

Reglemente. Hälsovårdsnämndens ordningsregler för karantänsanstalter för sjöledes från utrikes ort införda djur 14 sept. 1921, med ändr. 24 nov. 1938.

Stat år 1938. Utgifter: 2,500 kr.; inkomster: 4,000 kr.

Avlöningar m. m. Djurimportörerna betala efter av hälsovårdsnämnden fastställd taxa.

Karantänsveterinär.

Larsson, R., förste stadsveterinär.

Karantänsveterinärssuppleant.

von Zweigbergk, K. G., andre stadsveterinär.

En karantänsvakt samt tillfällig arbetskraft.

Stockholms stads bostadsinspektion.

Vasagatan 6, C.; t. »hälsovårdsnämnden»; expeditionstid: 14—15 (lördagar och dag före helgdag 13—14).

Allmänna bestämmelser angående bostadsinspektion finnas numera i hälsovårdsstadgan den 19 juni 1919, i vilken stadgas, att återkommande besiktning genom hälsovårdsnämndens försorg skall anordnas av byggnader, som inrymma boningsrum, ävensom boningsrum i all-

mänhet, därvid särskild hänsyn skall ägnas beskaftenheten och skötseln av sådana bostäder, där missförhållanden i sanitärt hänseende mest kunna befaras. Stadens bostadsinspektion har till uppgift att i enlighet med hälsovårdsnämndens närmare föreskrifter biträda nämnden vid denna tillsyn. Det åligger i sådant avseende bostadsinspektionens personal att övervaka, att uthyrda bostäder och till desamma hörande utrymmen, såsom kök, avträden, förtugor, trappor, källare, vindar samt andra i nära förbindelse med bostaden stående utrymmen, befinna sig i ett sunt och snyggt skick, ävensom att verka för att bostäderna av invånarna användas på ett sätt, som överensstämmer med sundhetens fordringar. Bostadsinspektionens personal har därvid särskilt att övervaka efterlevnaden av föreskrifterna i hälsovårdsstadgan och andra gällande författningar eller ordningsföreskrifter rörande bostädernas i huvudstaden sundhet och snygghet, såvida icke deras övervakande enligt lag tillkommer annan myndighet. Dock skall det även i sistnämnda fall vara bostadsinspektionens skyldighet att söka uppmärksamma förhållandena brister och därom meddela vederbörande myndighet underrättelse.

Bostadsinspektionen avsynar, ur sundhetssynpunkt, nyuppförda byggnader och större ombyggnader, upptager och företager utredning över klagomål i fråga om dåliga lägenheter samt undersöker såväl under systematiskt anordnade som tillfälliga besök i stadens olika delar bostädernas sanitära förhållanden och tillser därvid, att bostäder icke till följd av olämpligt byggnads sätt, bristande underhåll, överbefolkning eller dålig skötsel äro hälsovådliga. Finnes något att i detta hänseende anmärka, söker bostadsinspektionen genom råd och anvisningar ernå nödig rättelse eller anmälér förhållandet genom förste stadsläkaren till hälsovårdsnämnden.

Bostadsinspektören, som skall vara legitimerad läkare, är förman för personalen vid bostadsinspektionen. Det åligger honom, bland annat, att lämna assistenterna undervisning i allmän hälsovårdslära, särskilt beträffande bostädernas hygien. Han har även att verkställa de besiktningar, som kräva hans erfarenhet eller annars på grund av sin grannliga natur böra av honom utföras. Han skall varje söckendag å bestämd tid vara för allmänheten tillgänglig å nämndens expedition samt vid förfall för förste stadsläkaren eller sundhetsinspektören uppehålla den av dessa tjänster, vartill han förordnas.

Författningar. Hälsovårdsstadga 19 juni 1919, med ändr. 19 mars 1920, 26 sept. 1921, 30 maj 1930, 5 juni 1931, 30 dec. 1932, 28 juni 1935 och 26 juni 1936. Instruktion för bostadsinspektionen 25 febr. 1910. Hälsovårdsnämndens instruktion för bostadsinspektören, fastställd av hälsovårdsnämnden 24 nov. 1931.

Stat år 1938. Utgifter: 63,609 kr.

Bostadsinspektör (23).

Engstrand, G. N.; t. »hälsovårdsnämnden»; mottagningstid: 14—15 (lördagar och dag före helgdag 13—14).

Assistent (1 kl.) (12)

(nuv. inneh. åtnjuter avlöning enl. lönegrupp 13).

Flodin, E. J. O. (Elsa).

Assistenter (2 kl.) (10).

Österberg, A. K. (Karin); Ahlén, Ebba B.; Eriksson, C. Dagmar K.; Perman, Birgit; Hamrin, May I.

Extra assistent (2,640 kr.).

Hörnsten Larsson, Margareta.

Utrotandet av råttor.

Hälsovårdsinspektionen, Vasagatan 6, C.;
t. »hälsovårdsnämnden»; expeditionstid:
8—18 (lördagar 8—16).

Sedan långt tillbaka hava hälsovårdsmyndigheterna i huvudstaden vidtagit åtgärder av olika slag i syfte att motverka smittospridning och skadegörelse genom råttor. F. n. har ett årsanslag på 20,000 kr. ställts till hälsovårdsnämndens förfogande för åtgärder till utrotande av dessa djur. Anslaget användes till systematisk utläggning av rättgift. De fastighetsägare och övriga personer, vilka önska inköpa rättgift, kunna erhålla sådant hos hälsovårdsinspektionen till självkostnadspris.

Genom en ändring den 30 maj 1930 i hälsovårdsstadgan hava hälsovårdsnämnderna i riket dessutom bemyndigats att, i den mån så anses av behovet påkallat, meddela föreskrifter om vidtagande från fastighetsägarnas sida av erforderliga åtgärder för utrotande av råttor och möss.

Stockholms stads sjukhusdirektion och i samband därmed stående institutioner.

Sjukhusdirektionen.

Vasagatan 6 (postadress: Stockholm 1; postgirokonton nr 50324); t. »hälsovårdsnämnden». Direktionen sammanträder i regel varannan fredag kl. 14.30.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Enligt lag den 22 juni 1928 om vissa av landsting eller kommun drivna sjukhus (sjukhuslagen) åligger det stad, som ej deltagit i landsting, att för dem, som hava sin vistelseort eller hemort inom staden, ombesörja anstaltsvård för sjukdom, skada eller kroppsfel, i den mån icke annan drager försorg om sådan vård. I enahanda omfattning bör stad, som nyss nämnts, ombesörja anstaltsvård vid barnsövd.

I anslutning till nämnda sjukhuslag utfärdade k. m:t den 16 sept. 1932 reglemente för Stockholms stads sjukhus, varigenom förordnades, att de stadens sjukhus eller avdelningar därav, vid vilka meddelas vård, som avses i sjukhuslagen, fr. o. m. den 1 jan. 1933 skola förvaltas av en gemensam sjukhusdirektion, såframt icke beträffande visst sjukhus hinder häremot möter i donationsbrev eller stadsfullmäktige annorlunda besluta. *Stockholms stads sjukhusdirektion* skall enligt beslut av stadsfullmäktige den 21 nov. 1932 bestå av sju ledamöter, av vilka en, ordföranden, utses av stadskollegiet bland borgarråden och de övriga sex jämte fyra suppleanter för de valda ledamöterna utses av stadsfullmäktige för en tid av fyra år. Direktionen utser årligen inom sig en vice ordförande.

Nuvarande ledamöter och suppleanter äro utsedda för tiden t. o. m. år 1940.

Med avseende å sinnessjukvården har staden i ett år 1925 mellan staten och staden ingånget avtal förbundit sig att för framtiden (med vissa undantag) omhändervisa anstaltsvården för i staden hemortsberättigade sinnessjuka, mot viss ersättning härfor av statsmedel. Angående sinnessjukhus, som staden jämlikt berörda avtal

upprätthåller, gäller vad i stadgan angående sinnessjukvården i riket den 19 sept. 1929 är föreskrivet angående kommunala sinnessjukhus. Genom k. brev den 11 mars 1932 bemyndigades hälsovårdsnämnden att beträffande sinnessjukhus, som avses i § 104 i nyssberörda stadga och för vars driftskostnad staden i sista hand ansvarar, meddela vissa erforderliga föreskrifter. I kraft av detta bemyndigande uppdrog hälsovårdsnämnden år 1933 åt sjukhusdirektionen att å hälsovårdsnämndens vägnar jämval handhåva förvaltningen av stadens sinnessjukhus. Enligt av k. m:t den 6 dec. 1935 utfärdade särskilda bestämmelser för Stockholms stads sinnessjukhus har emellertid nämnda befogenhet för hälsovårdsnämnden upphört, och förvaltningen av stadens sinnessjukhus har fr. o. m. år 1936 inordnats under sjukhusdirektionen.

Undantaget från sjukhusdirektionens förvaltning är Epidemisjukhuset, som jämlikt epidemilagen förvaltas av hälsovårdsnämnden. Emellertid har hälsovårdsnämnden enligt beslut den 10 jan. 1933 uppdragit åt sjukhusdirektionen att ombesörja upphandling av förnödenheter för Epidemisjukhuset. Sachsska barnsjukhuset förvaltas jämlikt donationsbestämmelserna av en särskild styrelse men tillhör organisatoriskt stadens sjukhusförvaltning. En särskild sjukhusdirektion har även av stadsfullmäktige tillsatts för avdelningen för öron-, näs- och hals-sjukdomar vid Eastmaninstitutet (se sid. 179). Denna förvaltning är i övrigt samordnad med den övriga förvaltningen av Eastmaninstitutet.

Genom beslut den 22 dec. 1932 har stadskollegiet, jämlikt bemyndigande av stadsfullmäktige, uppdragit åt sjukhusdirektionen att, jämte de direktionen enligt allmänna författningar tillkommande uppgifter, handhåva förvaltningen av konvalescenthemmen, sjuktransportväsendet och centraltvättninrättningen samt handlägga ärenden angående öppen vård av psykiskt sjuka, utackordering av konvalescenter samt bidrag till och ersättningar åt främmande sjukvårdsinrättningar, sjukkassar och andra föreningar eller enskilda anstalter för sjukvård.

För förvaltningen av konvalescenthemmen, barnsanatoriet Tjärnan och den öppna vården

av psykiskt sjuka har direktionen tillsatt särskilda styrelser (se nedan).

Direktionen handhar sjukhusförvaltningen med biträde av en sjukhusdirektör. Denne har enligt reglementet för Stockholms stads sjukhus att leda förvaltningen av sjukhusen och söka befordra deras ändamålsenliga skötsel och utveckling.

Författningar m. m. Lag om vissa av landsting eller kommun drivna sjukhus (sjukhuslagen) 22 juni 1928, med ändr. K. stadga ang. lasarett, sjukstugor och tuberkulosvårdsanstalter (sjukhusstadga) 22 juni 1928, med ändr. K. reglemente för Stockholms stads sjukhus 16 sept. 1932, med ändr. 6 dec. 1935 och 12 mars 1938. Särskilda bestämmelser angående Stockholms stads sinnessjukhus, fastställda av k. m. t. den 6 dec. 1935. Stadskollegiets beslut 22 dec. 1932 ang. fördelning av vissa arbetsuppgifter mellan hälsovårdsnämnden och sjukhusdirektionen. Spisordning och utspisningsstat för stadens sjukhus, antagen av hälsovårdsnämnden 19 febr. 1909, med ändr. 28 nov. 1913. (Ang. avgiftsreglemente se nedan.) Instruktioner för vissa befattningshavare hos Stockholms stads sjukhusdirektion, fastställda av direktionen 5 juni 1936. Reglemente för de vid sjukhusdirektionens underlydande anstalter anställda befattningshavare, vilkas löneförhållanden äro reglerade genom kollektivavtal, fastställt av sjukhusdirektionen 22 nov. 1935 och 8 maj 1936. Kollektivavtal och specialbestämmelser aro. löneförhållanden för sköterske- och baderskebiträden, arbets-, köks-, tvätt- och städerskepersonal vid Stockholms stads sjukhus och polikliniker, gällande från 1 jan. 1936.

Stat år 1938. Utgifter: 27,836,849 kr. (dessutom inom linjen fört, år 1937 beviljat lånemedelsanslag 1,400,000 kr.); inkomster: 10,068,375 kr. (därav bidrag och ersättning av statsmedel 2,758,900 kr.).

Sjukhusdirektionens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Karlsson, Victor E., borgarråd, stadsfullm.; t. »stadshuset»; träffas i stadshuset vardagar 11 — 12.

Vice ordförande.

Wallenberg, G. O., byråingenjör, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Anderson, Knut H., tjänsteman, stadsfullm.
Björlin, O. S., prakt. läkare, stadsfullm.
Ivarsson-Pauli, R. Gulli, prakt. läkare.
Johansson, Erik G., förbundsassör, stadsfullm.
Nilsson, Olof, direktör, stadsfullm.

Suppleanter.¹⁾

Clason, I. G., arkitekt.
Johansson-Visborg, Anna S., fru, stadsfullm.
Wikström, Märta, advokat.
Öhman, H. G., prakt. läkare.

Kassaförvaltare.

Högberg, A. G., intendent; Ohlson, G. A., notarie (ställföreträdare).

Socialsekreterare (23)

(nuv. inneh. åtnjuter avlöning enl. lönegrupp 24). (Gemensam med hälsovårdsnämnden och fattigvårdsnämnden. Befattningen uppförd å hälsovårdsnämndens stat.)

Tham, K. G. K. M.

Upphandlingsdelegerade för stadens sjukhus.

Sjukhusdirektören ombesörjer jämte tvenne delegerade upphandlingen för stadens sjukhus.

Delegerade.

Nilsson, Olof, direktör, stadsfullm.
Johansson-Visborg, Anna S., fru, stadsfullm.

Sekreterare (420 kr.).

Tham, K. G. K. M. (se ovan).

Sjukhusdirektionens sjukhuskommittéer.

Sjukhuskommittén.

Vasagatan 6 (postadress: Stockholm 1); t. »hälsovårdsnämnden».

I anledning av förslag av den år 1926 av stadskollegiet tillsatta sjukhuskommittén beslöt stadsfullmäktige den 18 juni 1934 uppdraga åt sjukhusdirektionen att snarast möjligt utarbeta och framlägga förslag till ett för de södra stadsdelarna avsett nytt centralsjukhus, förlagt å plats i Årstalunden, som ur anläggnings- och driftkostnadssynpunkt befunnes vara den lämpligaste. Sjukhusdirektionen beslöt på grund härav den 6 juli 1934 tillsätta en kommitté på fem personer, med uppgift att utarbeta och till direktionen inkomma med definitivt förslag till

¹⁾ Ordföranden samt ledamöterna hrr Anderson och Johansson samt fru Ivarsson-Pauli skola vid förfall i första hand ersättas av suppleanterna fru Johansson-Visborg och hr Öhman i nu nämnd ordning och vice ordföranden samt ledamöterna hrr Björlin och Nilsson i första hand av suppleanterna hr Clason och fröken Wikström i nu nämnd ordning.

SJD

det nya sjukhuset. Den 14 dec. 1934 beslöt sjukhusdirektionen utse ytterligare tvenne ledamöter i kommittén.

Befärande med förslag till nytt central-sjukhus för de södra stadsdelarna avgavs av kommittén den 31 okt. 1936 (Bih. nr 56 för 1936).

Ledamöter.

Anderson, Knut Hj., tjänsteman, stadsfullm., vice ordf., tillika ställföreträdande kassaförvaltare; **Broman**, U. (Ulla), husmoder; **Ivarsson-Pauli**, R. Gulli, prakt. läkare; **Karlsson**, Victor E., borgarråd, stadsfullm., ordf., tillika kassaförvaltare; **Olsson**, E. V., syssloman; **Rietz**, A. E., förste stads-läkare; en vakant.

Sekreterare.

Ohlson, G. A., notarie.

Byggnadskommittén för Söder-sjukhuset.

Stadsfullmäktige beslöt den 26 april 1937 ställa visst område i Årstalunden till sjukhusdirektionens förfogande för sjukhusändamål samt uppdraga åt direktionen att ombesörja uppförandet i huvudsaklig överensstämmelse med det av direktionen framlagda förslaget av dels ett centralsjukhus för de södra stadsdelarna, dels en centralvårddinrättning för vissa stadens anstalter ävensom att för ändamålet bevilja sjukhusdirektionen ett anslag av 21,049,000 kr. att utgå av lånemedel. (Jfr Bih. nr 56 för 1936, Utl. nr 131 för 1937.)

I anledning härav beslöt sjukhusdirektionen den 28 maj 1937 att tillsätta en byggnadskommitté, bestående av fem personer, med uppdrag att ombesörja uppförandet av det sålunda beslutade nya centralsjukhuset.

Ledamöter.

Ahlberg, C. A. H., arkitekt; **Anderson**, Knut Hj., tjänsteman, stadsfullm.; **Karlsson**, Victor E., borgarråd, stadsfullm., ordf.; **Olsson**, Axel A., byggnadsingenjör; **Wallenberg**, G. O., byråingenjör, stadsfullm., vice ordf.

Byggnadskontor.

Torkel Knutssonsgatan 22, Sö.; t. 23 26 85.

Arkitekt.

Cederström, C. Hj., ingenjör.

Arbetschef.

Hansen, F. H. R., civilingenjör.

Dessutom ytterligare personal av växlande antal.

Utredningen angående Sabbatsbergs sjukhus' ombyggnad.

Sjukhusdirektionen uppdrog den 10 maj 1935 åt sjukhuskommittén (se ovan) att inkomma till direktionen med utredning och förslag rörande Sabbatsbergs sjukhus' ombyggnad. I anledning härav utsåg kommittén en subkommitté med uppdrag att verkställa och till sjukhusdirektionen ingiva utredning samt förslag i detta hänseende.

Vid utredningen biträder ett arkitektkontor.

Ledamöter.

Karlsson, Victor E., borgarråd, stadsfullm.; **Sälén**, E. B., överläkare; **Simon**, M. H. J., överläkare; **sjukhusdirektören**.

Sekreterare.

Zettergren, E. R., syssloman.

Arkitektkontor.

Kungsgatan 66, 4 tr., C.; t. 11 93 55.

E. o. arkitekt och föreståndare (XXIV).

Johanson, A. Waldemar (personl. t. 11 93 53).

E. o. byråingenjör (XXII).

Karlsson, K. J.

E. o. byggnadsingenjör (XIX).

Sandberg, C. E.

Extra ingenjör (3,360 kr.).

Roland, S. O. E.

Extra arkitekt (5,760 kr.).

Thorsell, E. G.

Ett e. o. ritbiträde (VII), en kontors-skrivare (3,120 kr.).

Revisorer.

Gemensamma för hälsovårdsnämnden m. fl. (se sid. 131).

Sjukhusdirektionens expedition.¹⁾

Vasagatan 6 (postadress: Stockholm 1; postgirokonton nr 50324); t. hälsovårdsnämnden; expeditionstid: 10—12, 12,30—14,30.

Instruktioner. Sjukhusdirektionens beslut den 21 dec. 1932 ang. sjukhusdirektörens älig-

¹⁾ Viss personal är t. v. gemensam för hälsovårdsnämndens byrå och expedition samt sjukhusdirektionens expedition, jfr sid. 131.

ganden. Instruktioner för sjukhusdirektören och [sjukhus]intendenten, fastställda av sjukhusdirektionen 5 juni 1936. Instruktioner för ombudsmannen och biträdande ombudsmannen hos fattigvårdsnämnden, hälsovårdsnämnden och sjukhusdirektionen samt aktuarierna och kontorskrivaren å ombudsmansexpeditionen, fastställda av fattigvårdsnämnden 6 mars 1934, av hälsovårdsnämnden 27 mars 1934 och av sjukhusdirektionen 13 april 1934.

Stat år 1938: Utgifter: 474,429 kr.; inkomster: 700 kr.

Sjukhusdirektör (D).

Hansson, N. H. (förordn. t. o. m. ³¹/₁₂ 1943); t. »hälsovårdsnämnden»; mottagningstid: 14—15 (lördagar 13—14).

Intendent (2 kl.) (21).

Högberg, A. G.; t. »hälsovårdsnämnden»; mottagningstid: 14—15 (lördagar 13—14).

Notarie (19).

Ohlson, G. A.

Läkarassistent (6,000 kr.).

Lindborg, N. E.

E. o. kammarsskrivare (XV).

Ljungdahl, K. F. G.

Kontorsassistent (13).

Pehrson, C. G.

Extra kontorsassistent (3,700 kr.).

Ericsson, A. B.

Kurator (12)¹).

Norén, Jane; mottagningstid: alla vardagar utom lördagar 14—15.

Ett första kontorsbiträde (7), en e. o. automobilförare (VII), ett e. o. kontorsbiträde (V), ett extra kontorsbiträde, en extra expeditionsvakt.

För sjukhusdirektionen och hälsovårdsnämnden gemensamma befattningshavare

(befattningarna uppförda å hälsovårdsnämndens stat) (se sid. 132).

Kamrerare (1 kl.) (21).

Lundberg, I.; t. »hälsovårdsnämnden» och 11 90 80; mottagningstid: 10—12, 12,30—14,30.

¹) Med uppgift att bistå å sjukhusen intagna personer i fråga om vården av deras personliga angelägenheter samt med skyldighet att biträda sjukhusdirektionen vid utredningar rörande nedläggning i eller befrielse från sjukhusavgift.

Förste kammarsskrivare (17).

Malmström, E. A.

Kontorsassistent (13).

Sjögren, Marta.

Förste kontorssskrivare och kassör (11).

Ahnfelt, Inga L., fru.

Förste expeditionsvakt (8).

Haegerstolpe, K. G. A.

TVå kontorssskrivare (9), tre första kontorsbiträden (7), ett e. o. kontorsbiträde (V), en expeditionsvakt (6), en e. o. expeditionsvakt (VI), två e. o. telefonister (IV).

För sjukhusdirektionen, hälsovårdsnämnden och fattigvårdsnämnden gemensamma befattningshavare

(befattningarna uppförda å fattigvårdsnämndens stat).

Ombudsman (22).

Hellichius, N. M.; expedition och mottagningstid: se under fattigvårdsnämnden, sid. 184.

Aktuarier (19).

Lindquist, C. G. A. (å ombudsmansexpeditionen) (se sid. 184); en vakant, *tf. Thulin, Y. T.* (föreståndare för pensionsbyrån) (se sid. 185).

Stockholms stads sjukhus.

(Adresser, telefoner, expeditionstider: se nedan under respektive sjukhus.)

Stadens under sjukhusdirektionen lydande sjukhus äro f. n. följande: Sabbatsbergs sjukhus, S:t Görans sjukhus, S:t Eriks sjukhus, Maria sjukhus, Åsö sjukhus, Norrtulls sjukhus, Södra barnbördshuset, Söderby sjukhus, sanatoriet vid Hamra, barnsanatoriet Tjärnan, Beckomberga sjukhus, Långbro sjukhus samt Rånäs sjukhus. Härtill kommer barnsjukhuset Simon och Mathilda Sachs' minne, som enligt donationsbestämmelser förvaltas av en särskild styrelse. — Epidemisjukhuset lyder under hälsovårdsnämnden.

Den för sjukvården vid visst sjukhus ansvarige läkaren eller, där flera sådana finnas, den av dem, som därtill av direktionen förordnas, är enligt sjukhuslagen mellan direktionens sammanträden sjukhusets inför direktionen ansvarige styresman. — För sjukvården vid sjukhus eller avdelning därav ansvariga läkare benämnas i sjukhusreglementet överläkare.

SJD

Vid varje sjukhus skall finnas en av direktionen tillsatt sysselman, som har att under direktionens förmanskap och styresmannens in-seende handhåva sjukhusets ekonomiska förvaltning m. m. samt att under styresmannens förmanskap övervaka ordningen inom sjukhuset och mathållningen ävensom hålla uppsikt över underordnad personal.

Stadsfullmäktige hava år 1936 i princip bi-trätt ett förslag att vid stadens sjukhus upp-rätta patientbibliotek, som skulle skötas ge-nom biblioteksstyrelsens försorg. Som första led i den planerade organisationen inrättades år 1937 ett sådant patientbibliotek vid S:t Eriks sjukhus, och år 1938 har ett inrättats vid S:t Görans sjukhus (jfr sid. 263).

En utförlig redogörelse för Stockholms stads sjukhusväsen ingår i Bih. nr 60 till stads-kollegiets utlåtanden och memorial 1933.

Sjukhuscentralen.

Vasagatan 6, 2 tr., C; t. »hälsovårdsnämnden»: »sjukhuscentralen» (efter expeditionstidens slut »hälsovårdsnämndens 1:a eller 2:a linje» eller 10 72 11; expeditionstid: 9—16 (telefonvakt hela dygnet).

Sjukhuscentralen har till uppgift att med ledning av från sjukhusen erhållna uppgifter föra tablå över beläggningen å stadens sjukhus (med undantag av epidemisjukhus, sanatorier och sinnessjukhus) samt att lämna anvisning å lediga platser å dylika sjukhus till personer, som inne-hava läkarremiss för sjukhusvård. Dessutom åli-gar det sjukhuscentralen att lämna allmänheten upplysning om formerna och villkoren för intagning å stadens sjukhus och konvalescenthem, sjukhusens tider för intagning och besök, sjukhusavgifter, stadens distriktsläkare och i staden vakthavande läkare, stadssjuksköterskor och vill-koren för deras anlitande, annan sköterskevård för mindre bemedlade, stadens polikliniker, fat-tigvårdens distriktsbyråer och andra frågor rö-rande stadens sjukvård. Vidare skall sjukhus-centralen förmedla sjuktransporter i samarbete med brandkåren (jfr sid. 175) och medelst sjuk-transportflygplan, stationerat vid 2:a flygkåren vid Hågernäs, huvudsakligen avsett för sjuk-transporter från Stockholms skärgård (t. »flyg-ambulansen»).

Författning. Bestämmelser m. m. rörande sjukhuscentralens verksamhet, fastställda av hälso-vårdsnämnden 27 jan. 1931.

Chef.

Sjukhusdirektören.

Läkare.

Lindborg, N. E.

Tre sjuksköterskor (6), en extra sjuk-sköterska.

Avgifter å stadens sjukhus.

För att å sjukhus intagas bör den sjuke själv eller genom ombud på den för varje sjukhus bestämda mottagningstiden anmäla sig å sjukhusets mottagningssal och därvid:

1:o) förete läkares intyg om sjukdomens be-skaffenhet och flyttnings- eller åldersbetyg;

2:o) avlämna ansvarsförbindelse av vederhöftig person eller annan säkerhet för all sjukvårds-ävensom annan kostnad, som av sjukhuset be-strides. Därest den sjuke eller, om denne är minderårigt barn (under 15 år), någon av för-äldrarna är medlem av erkänd sjuk-kassa, som meddelar sjukvårdsförsäkring, skall sjuk-kassebe-ken företes. Är den sjuke medellös eller mindre bemedlad, skall han eller hans ombud på sär-skild blankett, som erhålles å sjukhusets sysslo-manskontor, skriva en ansökan om befrielse från, resp. nedsättning i sjukhusavgiften (jfr nedan).

Personer, träffade av olyckshändelse, eller sjukdomsfall, som fordrar hastig hjälp, intagas alla tider på dygnet; i sådant fall böra ovan angivna handlingar ofördröjligen därefter anskaffas.

Där ej på grund av allmän författning sjuk-husvård skall kostnadsfritt åtnjutas¹⁾ eller ned-sättning beviljats av sjukhusavgiftsdelegerade (se nedan), utgå avgifterna för vård å stadens sjukhus enligt följande av stadsfullmäktige fast-ställda taxa.

Avgift för betalande sjuka per dag:

för stockholmsbor:
vid samtliga stadens sjukhus med undantag av nedan angivna sjukhus eller särskilda avdel-ningar:

å allmänt rum	2,50 kr.
» halvenskilt »	6 »
» helenskilt »	12,50 »

vid tuberkulossjukhusen (Söderby sjukhus samt Sabbatsbergs, S:t Görans och S:t Eriks sjukhus' tuberkulosavd.):

å allmänt rum	1 kr.
» halvenskilt »	5 »
» helenskilt »	10 »

vid Epidemisjukhuset¹⁾, Beckomberga och Långbro sjukhus:

å allmänt rum	2,50 kr.
» halvenskilt »	5 »
» helenskilt »	10 »

vid Södra barnbördshusets förlossningsavdel-ning:

å allmänt rum	1 kr.
» halvenskilt »	6 »
» helenskilt »	12,50 »

vid barnsanatoriet Tjärnan och stadens kon-valescenthem (med undantag av Lamms konvale-

¹⁾ Vård å allmänt rum vid Epidemisjukhuset för epidemisk sjukdom samt vid S:t Görans sjukhus' avdelning för konssjuka är enligt gäl-lande författningar kostnadsfri.

scenhem och 30 platser å Pålsons konvalescenthem, varest vården är avgiftsfri, samt Martin Gebers konvalescenthem; jfr sid. 174):

å allmänt rum	2	kr.
vid Martin Gebers konvalescenthem:		
å avd. för vuxna	2,50	kr.
» » barn	2	»

för landsortsbor (vid samtliga stadens sjukhus):

å allmänt rum	8	kr.
» halvskilt »	13	»
» helskilt »	20	»

För patient å halv- eller helskilt rum, som åtnöjes med samma kost som patient å allmänt rum, minskas dagavgiften med 1,50 kr.

För vårdarinna, som medföljer patient å halv- eller helskilt rum, betalas en avgift motsvarande 30 % av den för patienten utgående avgiften.

För digivande moder, som medföljer sjukt dibarn, erlägges:

å allmänt rum	ingen	avgift
» halvskilt rum: för stockholmsbor	1	kr.
» landsortsbor	2	»
» helskilt » : » stockholmsbor	2	»
» landsortsbor	4	»

För dibarn, som åtföljer moder, som på grund av sjukdom intagits å sjukhus, erlägges icke någon avgift.

För övriga anhöriga, som med vederbörligt tillstånd åtfölja patienter å allmänt rum vid stadens sjukhus, erlägges avgift för kost och logi med 3 kr. per dag.

För barn, som medföljer å Sachsska barnsjukhuset anställd amma, betalas 50 öre per dag.

Vid tillämpning av taxan anses som stockholmsbo a) den som enligt gällande fattigvårdslag äger hemortsrätt i Stockholm, b) utländsk undersåte, som under de två sistförflutna åren varit mantalsskriven i Stockholm och under denna tid ej åtnjutit fattigvård, c) i stadens tjänst anställda, inom eller utom staden boende personer och deras familjemedlemmar, d) den, som i Stockholm insjuknat i sjukdom, vilken enligt epidemilagen medför rätt till fri vård å allmänt rum å epidemisjukhus, och på grund därav intagits å sjukhus samt e) den som utan att äga hemortsrätt i Stockholm är bosatt därstädes och för vilken avgiften icke erlägges av fattigvårdssamhälle eller kommun.

För behandling å röntgenavdelningarna vid Sabbatsbergs, S:t Eriks, Maria och Åsö sjukhus samt å fisen-, röntgen- och ljusavdelningarna vid S:t Görans sjukhus erläggas avgifter enligt särskilda av sjukhusdirektion den 20 nov. 1936 fastställda grunder.

För elektrokardiografiska undersökningar vid stadens sjukhus erläggas avgifter enligt av sjukhusdirektionen den 14 maj 1937 fastställda bestämmelser.

Poliklinikavgifter. För behandling å de vid vissa stadens sjukhus inrättade poliklinikerna gälla följande bestämmelser.

Behandlingen vid poliklinikerna är kostnadsfri för medellösa. Övriga besökande erlägga en avgift av 2 kr. för varje besök (fr. o. m. sjätte besöket 1 kr.). För behandling av olycksfall i arbete utgör avgiften 3—10 kr. för första besöket och 2—3 kr. per besök för efterbehandling. Icke medellösa patienter erlägga för poliklinisk behandling av olycksfall utom arbete vid samtliga kirurgiska sjukhuspoliklinikern avgift enligt de grunder, som gälla beträffande olycksfall i arbete. Vid poliklinisk behandling utom polikliniktid av å sjukhuset ej intagna, icke medellösa personer äger läkaren uppbära skäligt arvode efter eget bestämmande (varav en del tillfaller sjukhuset). — Beträffande avgifter vid S:t Görans sjukhus' poliklinik för köns- och hudsjukdomar samt vid de fristående poliklinikerna se sid. 137.

Författningar. Reglemente ang. avgifterna vid Stockholms stads under sjukhusdirektionen och hälsovårdsnämnden lydande sjukhus, antaget av SF 20 febr. 1922, med ändr. 18 dec. 1922, 19 dec. 1923, 21 jan. 1924, 16 dec. 1929 och 17 dec. 1937 (nytt reglemente är under utarbetande). 17 § av lag om vissa av landsting eller kommun drivna sjukhus 22 juni 1928 (enligt lydelse av 13 maj 1932). § 33 av stadgarna för Stockholms stads sjukhus, utfärdade av hälsovårdsnämnden (enligt lydelse av 10 jan. 1923 och 17 juni 1925). Bestämmelser rörande avgifter m. m. vid behandling å poliklinikerna vid Sabbatsbergs och Maria sjukhus samt Sachsska barnsjukhuset och S:t Görans sjukhus, fastställda av hälsovårdsnämnden 17 juni 1925, 6 juli 1927 och 16 juni 1931. Reglering av verksamheten vid vissa stadens sjukhuspoliklinikern, antagen av SF 7 maj 1934.

Sjukhusavgiftsdelegerade.

Sjukhusavgiftsdelegerade, till antalet fyra jämte tre suppleanter, utses årligen i december månad av stadsfullmäktige med uppgift att jämte vederbörande borgarråd pröva frågor om nedsättning av sjukhusavgift. Ansökan om nedsättning i stadgade vårdavgifter (se ovan) inlämnas till sjukhusavgiftsdelegerade, vilka äga att med hänsyn till sökandens ekonomiska förhållanden besluta om nedsättning av sjukhusavgiften, dock ej till mindre än en krona per dag. Vid den undersökning, som bör föregå beslut om nedsatt avgift, skall biträde lämnas delegerade av fattigvårdsnämnden. — I fråga om fullständig befrielse från sjukvårdsavgift fattas beslut av vederbörande fattigvårdsstyrelse eller beträffande arbetslöshetsfall av fattigvårdsnämndens delegerade för understödsärenden.

Detta förfaringsätt tillämpas förutom för stadens egna sjukhus och konvalescenthem (samt vid stadens öppna vård av psykiskt sjuka, se sid. 171) även, då det gäller vård av stockholmsbor, beträffande Serafimerlasarettet, Allmänna barnbarnshuset, Kronprinsessan Lovisas vårdanstalt för

SjD

sjuka barn, Diakonissanstaltens sjukhus (Ersta), Radiumhemmet, sjukhuset Eira, konvalescenthemmen å Ribbingebäck, Tobo m. fl. samt vid utfärdande av ansvarsförbindelser för vård å lungsots- och skroflosssanatorier. Samma bestämmelser tillämpas jämte vid utdelande av bandager o. d. å stadens sjukhus och å Vanförestalten samt för erhållande av bad och behandling vid kurerter och brunnar.

Reglemente. Reglemente ang. avgifterna vid Stockholms stads under sjukhusdirektionen och hälsovårdsnämnden lydande sjukhus, antaget av SF 20 febr. 1922, med ändr. 18 dec. 1922, 19 dec. 1923, 21 jan. 1924 och 16 dec. 1929 (nytt reglemente är under utarbetande).

Stat år 1938 (för sjukhusavgiftsdelegerades expedition). Utgifter: 46,020 kr. (utom rörligt tillägg).

Sjukhusavgiftsdelegerade.

Karlsson, Victor E., borgarråd, stadsfullm. (självskr.), ordf. och kassavårdare; **Cervin**, N. H., fabriksör, vice ordf.; **Jonson**, Agnes A., fröken; **Lindley**, f. Jonsson, Elin J., fru; **Nilsson**, Olof, direktör, stadsfullm., vice kassavårdare.

Suppleanter: **Lundin**, f. Fornstedt, Sigrid A., barnavårdsman, stadsfullm.; **Thörn**, Elin H. S. L., bitr. föreståndarinna, stadsfullm.; **Östlund**, A. E., ombudsman.

Sekreterare.

Anderson, K. E. H. (se nedan).

Expedition.

Regeringsgatan 11 B, 2 tr., C; t. 21 21 69 (inspektören), 11 96 95 (kammarskrivaren och expeditionen), 11 85 95 (assistenterna); mottagning för allmänheten: 9—14.

E. o. inspektör (1 kl.) (XIX).

Anderson, K. E. H.

E. o. kammarskrivare (XV).

Blom, Å. V. E.

E. o. assistenter (1 kl.) (XII).

Lundell, A. J. L.; **Glaësson**, f. Fagerström, Anna M.

Extra assistent (4,320 kr.).

Broman, Eivor.

Ett *e. o. första kontorsbiträde* (VII), tjl. en *e. o. expeditionsvakt* (VI), ett *e. o. skrivbiträde* (IV).

Sabbatsbergs sjukhus.

Dalagatan 9 & 11, Va. (postgirokonto nr 1074); t. »Sabbatsbergs sjukhus» (växel); 32 47 91 (kontoret).

Mottagningstider (för intagning av patienter):

medicinska sjukdomar: alla dagar 11—12
kirurgiska » » » 10—11
gynekologiska » » » 14—14,30
öron-, näs- och halssjukdomar: alla dagar 8,30—9,30

ögonsjukdomar: vardagar 11,30—12, sön- och helgdagar 9,30—10.

Polikliniktider:

medicinska polikliniken
män: vardagar 13—13,30
kvinor: » 10—10,30
kirurgiska polikliniken
män: vardagar 9,30—10,30
kvinor » 13—14

gynekologiska polikliniken: vardagar 14—14,30
öron- » » » 8,30—9,30
ögon- » : » 11,30—12
foniatrika » : måndagar, onsdagar och fredagar 11,30—12.

(Vid medicinska polikliniken mottagas i första hand patienter, som äro bosatta i andra delar av staden än Kungsholmen och Bromma.)

Besökstider:

allmänt rum: tisdagar, torsdagar och lördagar 14—15, sön- och helgdagar 13,30—15;
halvenskilt rum: alla dagar 11—14, 17—18;
helenskilt rum: alla dagar 11—18;
isolerings- och tuberkulospaviljongerna: onsdagar 14—15, sön- och helgdagar 13,30—15.

Expeditionstid: å sysslomanskontoret 9—15.
Sjukvårds- och poliklinikavgifter: se ovan sid. 152.

Sabbatsbergs sjukhus inrymmer sammanlagt 745 egentliga sjukhusplatser, fördelade på åtta avdelningar: två medicinska med 301, två kirurgiska med 259, en gynekologisk med 60, en (provisorisk) barnbördsavdelning med 28, en ögonavdelning med 40 samt en avdelning för öron-, näs- och halssjukdomar med 57 platser; dessutom finnas å sjukhusområdet en isoleringsbyggnad med 13, två sommarpaviljonger med 40, samt ett konvalescenthem med 60 platser (inalles sålunda 858 platser). Läkavården vid den gynekologiska avdelningen och avdelningen för öron-, näs- och halssjukdomar bestrides, i förening med klinisk undervisning åt medicine kandidater, av Karolinska institutets lärare i dessa ämnen, med biträde å gynekologiska avdelningen av en underläkare och en amanuens samt å öronavdelningen av tre amanuenser, samtliga avlönade av Karolinska institutet, ehuru med viss tilläggsersättning från staden.

Inom sjukhusets område ligger Isidor Dannströms konvalescenthem, vilket till-

kommit på grund av testamente av direktör Isidor Dannström och hans hustru, varigenom Sabbatsbergs sjukhusstyrelse år 1898 erhöi en summa av 140,000 kr. »till upprättande av ett konvalescenthem för huvudsakligen konvalescenter från Sabbatsbergs sjukhus» att förvaltas som en särskild fond och redovisas på samma sätt som andra sjukhuset tillkommande medel. Hemmet har 60 platser, varav 30 för män och 30 för kvinnor. Läkarevården bestrides av sjukhusets läkare och vid hemmet äro anställda en sköterska, fyra sjuksköterskor, två städskor och en gårdskarl. I fråga om avgifter å konvalescenthemmet gälla samma bestämmelser som för sjukhuset.

Vid sjukhuset finnas inrättade polikliniker å kirurgiska, medicinska, gynekologiska, ögon- och öronavdelningarna. I anslutning till den sistnämnda har anordnats en foniatrik poliklinik för behandling av röst- och talrubbningar. Beträffande mottagningstider å poliklinikerna se ovan; rörande poliklinikavgifter se sid. 153. — Angående sexualhygieniska polikliniken vid Sabbatsbergs sjukhus se sid. 170.

Enligt ett mellan stadsfullmäktige och Svenska röda korset ingånget avtal angående upprättande och drivande av en sjuksköterskeskola vid Sabbatsbergs sjukhus, vilket avtal trädde i kraft den 1 okt. 1927, har röda korset förbundit sig att ställa för sjukvårdsarbetet inom Sabbatsbergs sjukhus erforderligt antal sjuksköterskeelever (f. n. 150) till förfogande, mot att staden tillhandahåller röda korset för sjuksköterskeskolan och elevhemmet erforderliga lokaler. I enlighet med nämnda avtal har staden bekostat uppförandet vid sjukhuset av ett personalhus, huvudsakligen avsett till sjuksköterskeelever. Elevhemmet har efter färdigställandet av staden ställts till stiftelsen Rödakorshemmets förfogande.

Vissa arbeten med om- och tillbyggnad av sjukhuset pågå.

Instruktioner m. m. Instruktioner och ordningsstadgar att gälla vid Sabbatsbergs sjukhus, antagna av dess styrelse 28 juli 1904. Kontrakt mellan Karolinska institutet och Stockholms stads hälsovårdsnämnd ang. gynekologisk klinik 22 aug. 1879. Kontrakt mellan Karolinska institutet och hälsovårdsnämnden ang. klinik för öronsjukdomar 15 okt. 1910. Stadgar för Isidor Dannströms konvalescenthem, antagna av hälsovårdsnämnden 13 nov. 1903. Avtal ang. upprättande och drivande av en sjuksköterskeskola vid Sabbatsbergs sjukhus, godkänt av SF 19 maj 1924 och av överstyrelsen för Svenska röda korset 16 jan. 1924. Instruktioner för styresman, överläkare, syssloman och husmoder vid Sabbatsbergs sjukhus, fastställda av sjukhusdirektionen 5 juni 1936.

Stat år 1938. Utgifter: 3,144,026 kr.; inkomster: 1,065,350 kr.

Styresman (arvode 2,530 kr.).

Simon, M. H. J. (se nedan).

Överläkare (21).

Wikner, R. P. E. (förordn. t. o. m. ³¹/₁₂ 1938), mottagningstid: 10,30—11, Salén, E. B. (förordn. t. o. m. ³⁰/₆ 1946), mottagningstid: 11—12, å medicinska avd.; Hybbinette, O. S. (förordn. t. o. m. ³¹/₁ 1941), mottagningstid: 10—10,30, Gieritz, K. H. (förordn. t. o. m. ³⁰/₁₁ 1941), mottagningstid: 8,30—9, å kirurgiska avd.; Simon, M. H. J. (förordn. t. o. m. ³¹/₃ 1944), mottagningstid: 11,30—12,30, å röntgenavd.; Plo-man, K. G. (förordn. t. o. m. ³⁰/₉ 1946), mottagningstid: 11—11,30, å ögonavd.

Överläkare

(avlönade av Karolinska institutet).

Ahlström, E. O. M., mottagningstid: 12,30—13 (å gynekologiska avd.); Holmgren, N. G. F. son, mottagningstid: 10,30—11 (å öronavd.).

Extra överläkare

(arvode efter 7,800 kr. per år).

Björkman, S., mottagningstid: 9,30—10 (å medicinska avd.).

Biträdande överläkare.

Crafoord, C. (se nedan), Lidström, F. O. (se nedan) (å kir. avd.).

E. o. elektrokardiografsläkare¹ (XXI).

Vakant, *tf.* Værnéus, A. G.

Underläkare (5,700 kr.²).

Nordenfors, B. G., Juhlin-Dannfelt, C. H. G., Tisell, H. F. A., Hult, H. O. K. (å medicinska avd.); Claes, D. O., Crafoord, C. (se ovan), Lidström, F. O. (se ovan), Palmer, I., Dahlgren, L. O. S., Björkroth, A. T. (å kirurgiska avd.); Olson, G. F. (å ögonavd.); Santeson, L. J. H. (å patologiska avd.); Lundström, C. E., Clausen, A. V. (å röntgenavd.).

Extra underläkare

(arvode efter 5,700 kr. per år).

Hedly, Aina (å medicinska avd.).

¹ Med tjänstgöringsskyldighet dessutom vid S:t Görans och Asö sjukhus.

² Efter ett års väl vitsordad tjänstgöring kan avlöningen höjas med 600 kr. Dessutom utgår till de å kirurgiska polikliniken tjänstgörande underläkarna särskilt arvode med sammanlagt högst 4,000 kr. per år, varå rörligt lönetillägg icke må beräknas, och till de å medicinska och ögon-poliklinikerna tjänstgörande underläkarna hälften av inflytande poliklinikavgifter.

SJD

Andre underläkare (3,000 kr.).

Måhlén, S. B. (å ögonavd.); Ollén-Löfgren, Märta E., Röjdmark, O. E. (å medicinska avd.); Lindblom, K. J. G., tjl. (se sid. 162), *tf. Ekblad*, E. G., Salén, E. P., (å röntgenavd.).

Poliklinikläkare (3,000 kr.¹).

Eklund, N. G. (å medicinska polikliniken); Kågen, G. B. (å öronavdelningens foniatriiska poliklinik); Frenckner, F. J. P. (å öronpolikliniken).

Två *assistentläkare* (1,200 kr.), å kirurgiska avd.; en *underläkare* och fyra *amanuenser* (avlönade av Karolinska institutet), underläkaren och en amanuens å gynekologiska avd. samt tre amanuenser å öronavd.²)

Extra läkare vid barnbördsavdelningen (7,000 kr.).

Lennér, A. L.

Läkare för endoscopiska undersökningar (4,000 kr.).

Frenckner, F. J. P.

Tandläkare (4,000 kr.).

Sundberg, S. E. G.

Obducent och patolog (6,330 kr.).

Bergstrand, K. J. H., stadsfullm.

E. o. biträdande kurator (X).

Carlsson, Ida E. H., mottagningstid: 8,15—12,30.

Tre *e. o. sjukgymnaster* (X), åtta *operationssköterskor* (7), tre *röntgensköterskor* (7), två *e. o. röntgensköterskor* (VII), fyrtiofyra *sjuksköterskor* (därav en vid konvalscenhemmet) (6), fyra *laboratoriesköterskor* (6), ett *fotografiskt biträde* (6), tio *e. o. sjuksköterskor* (VI), ett *e. o. fotografiskt biträde* (VI), fem *extra sjuksköterskor* (2,400 kr.), en *e. o. laboratoriesköterska* (VI), en *extra sköterska* å foniatriiska polikliniken (2,400 kr.), fyrtiofem *assistentersköterskor* (1,200 kr. jämte bostad och kost), femtioen *biträdande sjuksköterskor* (500 kr. jämte bostad och kost). — Trettioåtta *sjuksköterskebiträden* (1 a).

Predikant (2,300 kr.).

Wolffbrandt, E. G., komminister i Adolf Fredriks förs., *tf.*

En *organist* (575 kr.).

¹) Läkarna å medicinska polikliniken och å ögonpolikliniken äga därjämte uppbära hälften av inflytande poliklinikavgifter.

²) Till av Karolinska institutet avlönade underläkare och amanuenser å gynekologiska och öronavdelningarna utgår dessutom tilläggsersättning av stadens medel.

Syssloman (1 kl.) (21).

Zettergren, E. R.; t. »Sabbatsbergs sjukhus»; mottagningstid: 10—12.

Förste kammarskrivare (17).

Hägglund, B. A. K.

Kontorsassistenter (13).

Ericson, E. G.; Rune, P. P., tjl. (se sid. 158), *tf. Johansson*, E. G. W.

E. o. kontorsassistent (XIII).

Johansson, E. G. W., tjl., *tf. Wickman*, Margot I. O.

Förste kontorsskrivare och kassör (11).

Holmberg, Olena.

Fyra *första kontorsskrivare* (7), två *e. o. första kontorsskrivare* (VII), två *extra skrivbiträden* å röntgenavd. (1,860 kr.), två *extra skrivbiträden* å överläkareexpeditionen (2,140 kr.).

Maskinist (1 kl.) (14).

Swedman, N. H.

Husmoder (1 kl.) (9).

Beck-Friis, E. U. (Ulla).

Köksförestånderska (1 kl.) (9).

Westergren, M. K. (Maja).

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Andersson, A.; Jansson, C. O. K.; Almgren, G. V.

En *biträdande maskinist* (1 kl.) (12), två *hantverkare* (7), sex *e. o. hantverkare* (VII), fyra *vaktmästare* (2 kl.) (6), en *tvättförestånderska* (1 kl.) (7), en *biträdande köksförestånderska* (1 kl.) (7), en *biträdande tvättförestånderska* (2 kl.) (4), en *baderska* (3), en *extra biträdande husmoder* (2,400 kr.), två *e. o. ljusbadsbiträden* (IV), ett *e. o. röntgenbiträde* (IV), fyra *e. o. telefonister* (IV), en *extra biträdande köksförestånderska* (1,920 kr.), två *portvakter* (2 kl.) (2), en *e. o. djursköterska* (IV). — Sex *eldare* (2 b), sju *sjukbärare* (2 a), tre *gårdskarlar* (2 a), tre *manliga köksbiträden* (2 a), en *första kokerska* (1 d), två *kokerskor* (1 c), ett *första matsalsbiträde* (1 c), en *kallskänka* (1 b), sex *sömmerskor* (1 b), tjugutvå *tvättbiträden* (1 a), aderton *köksbiträden* (1 a), nitioåtta *städerskor* (1 a), sex *strykerskor* (1 b), tio *första biträden* (1 b), fem *badbbiträden* (1 a).

S:t Görans sjukhus.

Stadshagen, K. (postgirokonton nr 1083);
t. »S:t Görans sjukhus» (växel); 53 41 54
(kontoret).

Mottagningstider (för intagning av patienter):

invärtes sjukdomar: alla dagar	11—12
kirurgiska »	» 8,30—9,30
könssjukdomar	
män: vardagar	12,30—13,30
kvinnor: »	11,30—12,30
hudsjukdomar	
män: »	12,30—13,30
kvinnor: »	11,30—12,30
lungtuberkulos: »	11—12
kirurgisk tuberkulos: vardagar	11,30
centrala röntgen- och ljusavdelningen:	
» vardagar	11—12
» »	12—13.
finseinstitutet:	
» »	12—13.

Polikliniktider:

invärtes sjukdomar: vardagar	11—12
kirurgiska »	» 8,30—9,30
kirurgisk tuberkulos: måndagar och torsdagar	11—12.
könssjukdomar	
män: vardagar utom lördagar	12,30—13,30,
13,30—19, lördagar	12,30—13,30, 16—16,30
kvinnor: vardagar utom lördagar	11,30—
12,30, 18,30—19, lördagar	11,30—12,30, 16—16,30.
hudsjukdomar	
män: vardagar	12,30—13,30
kvinnor: »	11,30—12,30.

Besökstider:

för patienter å helenskit rum: alla dagar 10—18;
för patienter å halvenskit rum: alla dagar
11—13,30, 18—19;
å patienter å allmänt rum:
 å medicinska och kirurgiska avd.:
 söndagar, tisdagar, torsdagar och lördagar
 14—15;
 å avd. för könssjuka och hudsjuka:
 söndagar, tisdagar och torsdagar 14—15,
 lördagar 16—16,30;
 å tuberkulosavdelningarna:
 söndagar och torsdagar 14—15.

Sjukvårds- och poliklinikavgifter: se
ovan sid. 152 samt beträffande viss poliklinisk
behandling sid. 137.

Antalet vårdplatser vid S:t Görans sjukhus
är f. n. 849, av vilka 194 komma på av-
delningen för könssjukdomar, 62 på avdel-
ningen för hudsjukdomar, 183 på avdelningen
för lungtuberkulos, 106 på avdelningen för kir-
urgisk tuberkulos, 136 på medicinska avdel-
ningen, 140 på kirurgiska avdelningen samt 28
extra platser, inrymda i en isoleringspaviljong.
Å avdelningarna för köns- och hudsjukdomar

finnas 36 platser för barn (därav 10 platser för
spädbarn). Intagna barn i skolåldern erhålla å
sjukhuset skolundervisning.

Förutom en röntgen- och ljusavdelning finnes
vid sjukhusets avdelning för hudsjukdomar ett
finseninstitut. Ersättning för behandling å
nu nämnda institutioner utgår enligt särskilda av
hälsovårdsnämnden fastställda grunder (jfr sid.
153).

Vid sjukhuset hava upprättats en medicinsk och
en kirurgisk poliklinik, vid vilka tillämpas
samma avgifter som vid stadens övriga sjukhuspo-
likliniker (se sid. 153). Angående en vid sjuk-
huset upprättad poliklinik för köns- och hud-
sjukdomar se sid. 139. Beträffande mottagnings-
tider å sjukhusets polikliniker se ovan.

Enligt stadsfullmäktiges beslut har år 1938
vid S:t Görans sjukhus upprättats ett patient-
bibliotek, som skötes genom biblioteksstyrel-
sens försorg (se sid. 263).

En av överläkarbefattningarna å avdelningen
för köns- och hudsjukdomar uppehålls av pro-
fessorn i syfilidologi vid Karolinska institutet,
som där och å polikliniken, med biträde av en
underläkare och en amanuens, båda avlönade av
Karolinska institutet, meddelar undervisning åt
medicine kandidater; sådan undervisning med-
delas även av den av staden avlönade överläka-
ren för köns- och hudsjukdomar samt av en av
poliklinikläkarna, båda i egenskap av biträdande
lärare vid Karolinska institutet.

Vård av könssjuka inom Stockholm förekom-
mer, förutom vid S:t Görans sjukhus, vid sjuk-
huset Eira, Stockholms stads och läns
sjukhus, ävensom vid vissa av staden anord-
nade fristående polikliniker (se sid. 137).

Författningar m. m. Lag 20 juni 1918
ang. åtgärder mot utbredning av könssjukdomar,
med ändr. Avtal mellan hälsovårdsnämnden och
Karolinska institutet ang. klinisk undervisning i
syfilidologi vid S:t Görans sjukhus, godkänt av
k. m. t. 22 maj 1925. Instruktion för personalen
vid S:t Görans sjukhus, fastställd 17 dec. 1913.
Instruktioner för styresman, överläkare, sysslo-
man och husmoder vid S:t Görans sjukhus, fast-
ställda av sjukhusdirektionen 5 juni 1936.

Stat år 1938. Utgifter: 2,782,071 kr.; in-
komster: 837,600 kr.

Styresman (arvode 2,200 kr.).

Troell, N. A. (se nedan).

Överläkare (21).

Lindstedt, E. F. (förordn. t. o. m. ³¹/7 1940),
mottagningstid: 11,30—12, å medicinska avd.;
Troell, N. A. (förordn. t. o. m. ³¹/5
1940), mottagningstid: 10—10,30, å kirur-
giska avd.; Hellerström, S. C. A. (förordn.
t. o. m. ³⁰/9 1946), mottagningstid: 12—
12,30, å avd. för köns- och hudsjukdomar;
Westergren, A. V. A. (förordn. t. o. m.

³⁰/₄ 1944), mottagningstid: 11,30—12, å avd. för medicinsk tuberkulos; **Orell**, S. G. H. (förordn. t. o. m. ³¹/₁₀ 1946), mottagningstid: 11,30—12, å avd. för kirurgisk tuberkulos; **Westermark**, N. J. H. (förordn. t. o. m. ³⁰/₄ 1940), mottagningstid: 11—12, å röntgen- och ljusavd.; **Schaumann**, J. (förordn. t. o. m. ³⁰/₆ 1944), mottagningstid: 12—12,30, å finseninst.

Elektrokardiografläkare

(se Sabbatsbergs sjukhus).

Vakant, *tf.* **Værnéus**, A. G.

Underläkare (5,700 kr.¹).

Johansson, G. A., **Lindborg**, C. B. N. (å medicinska avd.); **Lindvall**, E. S., **Odén**, O. E., **von Zweigbergk**, J. O. (å kirurgiska avd.); **Brück**, N. A. C., **Nordin**, G. (å avd. för köns- och hudsjukdomar); **Karth**, B. G., **Holmström**, P. G. Hj. (å avd. för lungtuberkulos); **Walheim**, T. S. (å avd. för kirurgisk tuberkulos); **Forssman**, G. F., **Lindholm**, S. (å röntgen- och ljusavd.).

Andre underläkare (3,000 kr.).

Ulfspårre, C. F., **Boström**, K. G. (å medicinska avd.); en vakant (å avd. för medicinsk tuberkulos); en vakant (å röntgenavd.).

En underläkare och en amanuens å syfilidologiska kliniken (avlönade av Karolinska institutet).

Öron-, näs- och halsläkare (2,280 kr.).

Moberg, L.-E.

Tandläkare (2,400 kr.).

Ahlsten, S. Å. G.

Obducent och patolog (5,500 kr.).

Wahlgren, F. F.

Tre e. o. sjukgymnaster (X), fyra operationssköterskor (7), två röntgensköterskor (7), en översköterska å finseninstitutet (7), en e. o. röntgensköterska (VII), en röntgensköterska å finseninstitutet (6), tjuguno sjuksköterskor (6) fyra laboratoriesköterskor (6), fyra sköterskor å finseninstitutet (6), nio e. o. sjuksköterskor (VI), en e. o. laboratoriesköterska (VI), ett fotografiskt biträde (6), ett operationsbiträde (4), två e. o. biträdande sköterskor (IV), två extra sjuksköterskor (2,100 kr.), trettiofyra assistentsköterskor (1,200 kr. utan rörligt tillägg, dessutom bostad och kost), två sköterskor för

¹) Efter ett års väl vitsordad tjänstgöring kan avlöningen höjas med 600 kr. Dessutom utgår till de å medicinska och kirurgiska poliklinikerna tjänstgörande underläkarna extra ersättning av inflytande poliklinikavgifter.

ljusbehandling å tuberkulosavd. (1,800 kr.). — Tvåhundredratio *sjuksköterskebiträden* (1 a).

Predikant (1,800 kr.).

Norrländer, Å. H., komminister i S:t Görans förs.

Sysselman (1 kl.) (21).

Thorell, G. A. S.; t. 53 41 54; mottagningstid 9—11.

Förste kammarskrivare (17).

Segervall, N. G.

Kontorsassistenter (13).

Engelmark, K. E., tjl. (se sid. 165), *tf.* **Rune**, P. F.; en vakant.

E. o. kontorsassistent (XIII).

Karlsson, A. V. E.

Förste kontorsskrivare och kassör (11).

Ersson, Kerstin M.

Ett första kontorsbiträde (7), tre e. o. första kontorsbiträden (VII), ett e. o. kontorsbiträde (V), två extra kontorsbiträden.

Maskinist (1 kl.) (14).

Karlsson, G. O.

Husmoder (1 kl.) (9).

Jonsson, Gunhild.

Köksförestånderska (1 kl.) (9).

Vistrand, Frida.

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Häll, H. A:son; **Melanoz**, G. Q.

En biträdande maskinist (1 kl.) (12), en biträdande maskinist (2 kl.) (11), tre hantverkare (7), två e. o. hantverkare (VII), två vaktmästare (2 kl.) (6), två e. o. vaktmästare (2 kl.) (VI), en badmästare (6; för desinfektionsgöromål 240 kr.), en biträdande köksförestånderska (1 kl.) (7), en biträdande husmoder (7), ett e. o. husmodersbiträde (IV), fyra e. o. telefonister (IV), en baderska (3), fyra sjukbärare (2 a), sex gårdskarlar (2 a), två manliga köksbiträden (2 a), en första kokerska (1 a), ett första matsalsbiträde (1 c), tre kokerskor (1 c), fyra första biträden (1 c), en kallsänkare (1 b), fem sömmerskor (1 b), fem matsalsbiträden (1 b), fjorton köksbiträden (1 a) tre biträden vid linneförrådet (1 a), tjuguen städerskor (1 a), fem badbiträden (1 a).

S:t Eriks sjukhus.

Fleminggatan 22. K. (postgirokonto nr 2034); t. »S:t Eriks sjukhus»; expeditionstid: 9—15 (lördagar och dag före helgdag 9—14); ang. särskilda avdelningar se nedan.

S:t Eriks sjukhus är fördelat på två avdelningar, en lasarettssavdelning med 852 platser, varav 698 å medicinska avdelningen och 154 å kirurgiska avdelningen, samt en sinnessjukavdelning med 340 platser, varav 7 å särskild avdelning för alkoholister. Dessutom finnes vid sjukhuset (sedan år 1927) en kirurgisk poliklinik. Enligt med Karolinska institutet träffat avtal meddelas av två av läkarna å sjukhusets lasarettssavdelning klinisk undervisning i medicin åt medicine kandidater.

Enligt stadsfullmäktiges beslut har år 1937 vid S:t Eriks sjukhus upprättats ett patientbibliotek, som skötes genom biblioteksstyrelsens försorg (se sid. 263).

Instruktioner. Instruktioner för styresman, överläkare, sýsselman och husmoder vid S:t Eriks sjukhus fastställda av sjukhusdirektionen 5 juni 1936.

Stat år 1938. Utgifter: 3,680,117 kr.; inkomster: 1,049,000 kr.

Styresman (arvode 2,520 kr.).

Sahlgren, E. J. A. (se nedan).

Lasarettssavdelningen.

Mottagningstid (för intagning av patienter): alla dagar 10—11; dessutom å polikliniken alla dagar 9—10 (för män) och 10—10,30 (för kvinnor), för olycksfall hela dygnet.

Besökstider:

för patienter å helenskit rum: alla dagar 11,30—19,

för patienter å halvenskit rum: alla dagar 11,30—14, 18—19,

för patienter å allmänt rum: tisdagar, torsdagar och lördagar 14—15, söndagar 13,30—15.

Sjukvårds- och poliklinikavgifter: se ovan sid. 152.

Överläkare (21).

Sahlgren, E. J. A. (förordn. t. o. m. $\frac{30}{100}$ 1946), mottagningstid: 12—12,30, *Lindbom, E. O.* (förordn. t. o. m. $\frac{30}{100}$ 1944), mottagningstid: 11,30—12, en vakant, *tf. Strandell, B. H. E.*, mottagningstid: 11,30—12, å medicinska avd.; *Edholm, E.* (förordn. t. o. m. $\frac{31}{100}$ 1939), mottagningstid: 11,30—12, å kirurgiska avd.; en vakant, *tf. Sandström, C.*, mottagningstid: 11,30—12, å röntgenavd.

Extra överläkare (8,880 kr.).

Berglund, H.; mottagningstid 11,30—12.

Obducent och patolog (6,240 kr.).

Henschen, F.

Extra läkare (5,100—2,760 kr.).

Samuelsson, C. S. (å avd. för öron-, näs- och halssjukdomar); *Uddgren, Gerda S.* (å avd. för ögonsjukdomar).

Elektrokardiografsläkare

(se Maria sjukhus).

Vakant, *tf. Bjerlöv, H. S. J.*

Underläkare (5,700 kr.¹).

Levin, N. K., Ahlberg, P. G., Nordenson, N. G., Sköld, E. G. V., Bluhm, I. L., Hafström, T. E. G:son, Ihre, B. J. E., två vakanta (å medicinska avd.); *Elvin, J. S. H., Ekholm, T. I.* (å kirurgiska avd.); *Andersson, J. F. O., Nordqvist, L. G.* (å röntgenavd.); en vakant (å patologiska avd.).

Andre underläkare (3,000 kr.).

Fåhræus, R. J. F. (å kirurgiska avd.); två vakanta (å medicinska avd.); en vakant (å röntgenavd.).

Husmoder (1 kl.) (9).

Lindh, Jenny E.

En *assistentläkare* (1,200 kr. jämte fri kost), två *amanuenser* (1,200 kr., dessutom avlönade av Karolinska institutet).

Två *e. o. sjukgymnaster* (X), en *operationssköterska* (7), en *extra operationssköterska* (2,856 kr.), tre *röntgensköterskor* (7), en *extra röntgensköterska* (2,988 kr.), fyrtiofem *sjuksköterskor* (6), ett *fotografiskt biträde* (6), en *extra husmoder* (2,460 kr.), sjutton *e. o. sjuksköterskor* (VI), två *extra sjuksköterskor* (2,460 kr.), två *laboratoriesköterskor* (6), en *e. o. laboratoriesköterska* (VI), fyrtiotvå *extra assistentsköterskor* (1,200 kr.), en *baderska* (3), två *laboratoriestäderskor* (2). — Ethundrasjuttiosex *sköterskebiträden* (1 a), tio *baderskebiträden* (1 a).

Sinnessjukavdelningen.

Besökstid: torsdagar och söndagar 13—14.

Sjukvårdsavgifter: se ovan sid. 152.

Överläkare (21).

Eneström, H. J. E. (se även sid. 163) (förordn. t. o. m. $\frac{31}{100}$ 1945); mottagningstid: 11,30—12.

¹) Efter ett års väl vitsordad tjänstgöring kan avlöningen höjas med 600 kr. Dessutom utgår till de å kirurgiska avdelningen tjänstgörande underläkarna särskilt arvode, varå rörligt lönetillägg ej må beräknas.

Sjd

Underläkare (5,700 kr.¹).

Waller, G.; Sehlfstedt, C. P. (se sid. 172).

En *förestånderska* (8), fem *översköterskor* (7), en *e. o. översköterska* (VII), två *extra översköterskor* (2,856 kr.), tio *skötare* (7), en *extra skötare* (2,760 kr.), femtio *tre sköterskor* (5), tjugufem *e. o. sköterskor* (V).

Predikant (4,080 kr.).

Heldt, T. E. O., pastor.

En *organist och försångare* (420 kr.).

Sysselman (1 kl.) (21).

Svenson, S. A.; t. »S:t Eriks sjukhus»; mottagningstid: 9—11.

Förste kammarskrivare (17).

Grill, C.

Kontorsassistenter (13).

Fors, T. K. R.; Josefsson, N. O.

E. o. kontorsassistenter (XIII).

Ahrenmark, H. V. V.; Ahlenius, S. G. V., tjl.,
tf. Thylén, M. A. V.

Förste kontorsskrivare och kassör
(11).

Ljunggren, f. von Hausswoltz, Marie-Louise.

Två *första kontorsbiträden* (7), ett *e. o. första kontorsbiträde* (VII), två *e. o. kontorsbiträden* (V), ett *extra kontorsbiträde* (2,140 kr.).

Maskinist (1 kl.) (14).

Forsslund, C. A.

Köksförestånderska (1 kl.) (9).

Anander, Sigrid K.

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Falk, A. L.; Svedberg, A.; Svensson, J. A.;
Lätt, J. G.; Almgren, K. A.

En *biträdande maskinist* (1 kl.) (12), två *biträdande maskinister* (2 kl.) (11), en *biträdande köksförestånderska* (1 kl.) (7), en *tvättförestånderska* (1 kl.) (7), två *hantverkare* (7), tre *e. o. hantverkare* (VII), två *vaktmästare* (2 kl.) (6), två *e. o. vaktmästare* (2 kl.) (VI), en *e. o. överstäderska*

(V), en *biträdande tvättförestånderska* (2 kl.) (4), ett *e. o. köksförestånderskebiträde* (IV), fyra *e. o. telefonister* (IV), en *extra telefonist* (1,200 kr.), ett *vaktmästarbiträde* (1,560 kr.). — Elva *eldare* (2 c), en *automobilförare* (2 b), fem *sjukbärare* (2 b), nio *gårdskarlar* (2 a), tre *kökskarlar* (2 a), en *första kokerska* (1 d), tre *kokerskor* (1 c), ett *första matsalsbiträde* (1 c), en *kallskänka* (1 b), fyra *första köksbiträden* (1 b), fyra *sömmerskor* (1 b), fyra *strykerskor* (1 b), två *första tvättbiträden* (1 b), fjorton *matsalsbiträden* (1 b), sjutton *köksbiträden* (1 a), aderton *tvättbiträden* (1 a), sextiotvå *städerskor* (1 a).

Maria sjukhus.

Wollmar Yckullsgatan 25, Sö. (postgiro-konto nr 2056); t. 23 25 30 (växel).

Mottagningstid (för intagning av patienter):
å medicinska avd.: alla dagar 9—10;
å kirurgiska avd.: vardagar 11,30—12,30 (för kvinnor) och 13—14 (för män), sön- och helgdagar 9—10;
mottagningstid å polikliniken: vardagar 11,30—12,30 (för kvinnor) och 13—14 (för män).

Besökstider:

allmänt rum: söndagar, tisdagar, torsdagar, lördagar 14—15;
halvenskilt rum: alla dagar 11—14, 17—18;
helenskilt rum: alla dagar 11—18.

Expeditionstid: å sysslomanskantoret 9—14.

Sjukvårds- och poliklinikavgifter: se ovan sid. 152.

Maria sjukhus omfattar f. n. 283 vårdplatser, därav 178 å kirurgiska och 105 å medicinska avdelningen. — Sjukhuset torde komma att framdeles nedläggas och ersättning för de i sjukhuset befintliga vårdplatserna torde beredas å ett nytt centralsjukhus för de södra stadsdelarna (se sid. 150).

Överläkarbefattningen å kirurgiska avdelningen uppehålls av ene professorn i kirurgi vid Karolinska institutet, som i samband därmed jämval meddelar klinisk undervisning åt medicinska kandidater.

Vid sjukhuset är inrättad en kirurgisk poliklinik.

Instruktioner. Instruktioner för styresman, överläkare, sysselman och husmoder vid Maria sjukhus, fastställda av sjukhusdirektionen 5 juni 1936.

Stat år 1938. Utgifter: 1,361,009 kr.; inkomster: 492,300 kr.

Styresman (arvode 1,260 kr.).

Åkerlund, Å. O. (se nedan).

¹) Efter ett års väl vitsordad tjänstgöring kan avlöningen höjas med 600 kr. per år.

Överläkare (21).

Tillgren, J. (förordn. t. o. m. ³⁰/₁₁ 1944), mot-
tagningstid: 10,30—11, å medicinska avd.;
Åkerlund, Å. O. (förordn. t. o. m. ³⁰/₄ 1945),
mottagningstid: 9,30—10, å röntgenavd.; en
vakant, *tf.* **Hellström, J. G. L.**, mottagningstid:
13—13,30, å kirurgiska avd.¹).

Extra överläkare

(arvode efter 6,300 kr. per år).

Perman, E. G. S. (å kirurgiska avd.).*E. o. elektrokardiograf läkare*²) (XXI).Vakant, *tf.* **Bjerlöv, H. S. J.***Underläkare* (5,700 kr.³).

Åkesson, N. J., Settergren, F. H., Rödén, S. H.
(å kirurgiska avd.); **Cedermarck, J., Hall, H. J., Carlborg, G. U.** (å medicinska avd.); **Sten-
ström, B., Lindberg, G. S. F.** (å röntgenavd.).

Andre underläkare (3,000 kr.).

Magnusson, J. H. (å medicinska avd.); **Arnell,
O. B.** (å kirurgiska avd.); **Frostberg, N. J.**
(å röntgenavd.).

Tre assistentläkare (oavlönade), en å ki-
rurgiska och två å medicinska avd.*Obducent och patolog* (4,560 kr.).**Wahlgren, F. F.**

En *e. o. sjukgymnast* (X), fyra *opera-
tionssköterskor* (7), två *röntgensköterskor*
(7), en *e. o. röntgensköterska* (VII), sexton
sjuksköterskor (6), två *e. o. sjuksköterskor*
(VI), tre *laboratiesköterskor* (6), en *e. o.
laboratiesköterska* (VI), ett *fotografiskt
biträde* (6), två *massöser* (3,120 kr.), sju
assistentköterskor (1,200 kr. utan rörligt
tillägg, bostad och kost), trettiofå *biträdande
sjuksköterskor* (500 kr., bostad och kost).
— Sextioåtta *sjuksköterskebiträden* (1 a),
två *baderskebiträden* (1 a).

Predikant och organist (1,410 kr.).**Palmer, N. E.**, kyrkoadjunkt i Storkyrkoförsam-
lingen.¹) Avlönas av Karolinska institutet.²) Med tjänstgöringsskyldighet dessutom vid
St Eriks sjukhus.³) Efter ett års väl vitsordad tjänstgöring
kan avlöningen höjas med 600 kr. Dessutom
utgår till de å kirurgiska polikliniken tjänstgö-
rande underläkarna särskilt arvode med samman-
lagt högst 4,000 kr. per år, varå rörligt löne-
tillägg icke må beräknas.*Sysselman* (2 kl.) (20).**Olsson, E. V.**, tjl., *tf.* **Sunne, C. N.** (se sid. 165);
t. 23 25 30; mottagningstid: 9—11.*Kontorsassistent* (13).**Nordquist, G. A.**Två *första kontorsbiträden* (7), två *e. o.
kontorsbiträden* (V), två *extra skrivbiträ-
den* å polikliniken (1,770 kr.).*Maskinist* (2 kl.) (13).**Johnsson, S. A.***Husmoder* (2 kl.) (8).**Ahlgren, Mia S. H.***Köksförestånderska* (2 kl.) (8).**Karlsson, W. K.** (Mia).*Vaktmästare* (1 kl.) (8).**Samuelsson, G. A.; Löfstedt, E. J.; Wiklund,
E. O. A.**

En *biträdande köksförestånderska* (2
kl.) (6), en *e. o. biträdande husmoder* (VI),
en *baderska* (3), två *portvakter* (2 kl.) (2), en
e. o. portvakt (2 kl.) (II), två *portvaksbiträ-
den* (1,680—900 kr.). — Fyra *eldare* (2 b),
fyra *sjuksbärare* (2 a), en *gårdskarl* (2 a),
ett *manligt köksbiträde* (2 a), en *första
kokerska* (1 d), tre *kokerskor* (1 c), ett *första
matsalsbiträde* (1 c), ett *första tvättbiträde*
(1 b), en *kallsänka* (1 b), ett *första spis-
biträde* (1 b), fyra *sömmerskor* (1 b), fyra
matsalsbiträden (1 b), tolv *städskor* (1 a),
tio *köksbiträden* (1 a).

Åsö sjukhus.

*Åsögatan 147, Sö. (postgirokonto nr 1084);
t. 40 12 35, 41 42 20, 41 42 21 (växel); 43 09 60
(kontoret).*

Mottagningstid (för intagning av patien-
ter): varje dag 9—11.*Besökstid*: tisdagar, torsdagar, lördagar och
söndagar 14—15.*Sjukvårdsavgifter*: se ovan sid. 152.

Åsö sjukhus (f. d. provisoriska sjukhuset)
rymmer f. n. 102 platser, fördelade på en vå-
ning för manliga patienter med 34 sängar och
två våningar för kvinnliga patienter med 68
sängar. — Sjukhuset torde komma att framdeles
nedläggas och ett motsvarande antal vårdplatser
torde anordnas å ett nytt centralsjukhus för de
södra stadsdelarna (se sid. 150).

Instruktioner. Instruktioner för styresman-
nen och överläkaren samt för syssломannen vid
Åsö sjukhus, fastställda av sjukhusdirektionen 5
juni 1936.

SJD

Stat år 1938. Utgifter: 396,294 kr.; inkomster: 101,560 kr.

Styresman och överläkare (21)

(dessutom styresmansarvode 690 kr.).

Kahlmeter, T. G. (förordn. t. o. m. ³¹/₁₂ 1944);
mottagningstid: 11,15—11,45.

Elektrokardiografsläkare

(se Sabbatsbergs sjukhus).

Vakant, *tf.* Værnéus, A. G.

Underläkare (5,700 kr.¹).

Jonsson, E. W.; Schnell, Å. R.; Paulsen, O.-P. B.

Andre underläkare²) (1,500 kr.).

Skiöld, N. J.

En assistentläkare (oavlönad).

Röntgenläkare (5,100 kr.).

Vakant, *tf.* Lindblom, K. J. G.

Öronläkare (1,500 kr.).

Hambæus, C. M.

Obducent³).

Pettersson, A.

En *e. o. sjukgymnast* (X), en *e. o. röntgen-sköterska* (VII), fyra *sjuksköterskor* (6), två *laboratoriesköterskor* (6), två *e. o. sjuksköterskor* (VI), ett *e. o. ljusbaddräde* (IV), två *extra sjuksköterskor* (2,712—2,664 kr.), fyra *extra assistentsköterskor* (1,200 kr. utan rörligt tillägg, dessutom bostad och kost). — Tjugufem *sjuksköterskebiträden* (1 a).

Predikant (1,020 kr.).

Ahlfeldt, R. A., komminister i Katarina förs.

En *organist och försångare* (270 kr.).

Sysselman (3 kl.) (18).

Johansson, K. E.; t. 41 42 20, 43 09 60; mottagningstid: 10—12.

Kontorsassistent (13).

Andersson, Inga J.

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Gazelius, A. H. L.

¹) Efter ett års väl vitsordad tjänstgöring kan avlöningen höjas med 600 kr.

²) Förordnas under sex månader av året (vintermånaderna).

³) Anslag i staten 1,000 kr.

En *vaktmästare* (2 kl.) (6), en *värmeledningsskötare* (7), en *köksförestånderska* (3 kl.) (7), en *baderska* (3), en *portvakt* (2 kl.) (2). — Tre *sjukbärare* (2 a), två *kokerskor* (1 c), en *sömmerska* (1 b), ett *biträde vid linneförrådet* (1 b), ett *matsalsbiträde* (1 b), fem *köksbiträden* (1 a), två *städerskor* (1 a).

Norrtulls sjukhus.

Norrtullsgatan 14 (postadress: Stockholm 6); t. 23 28 50 (växel); 33 96 53 (kontoret direkt); kontorstid: 9—15.

Mottagningstid (för intagning av patienter): vardagar 10—11.

Telefontid (för förfrågningar om patienter): alla dagar 14—15.

Sjukvårds- och poliklinikavgifter: se ovan sid. 152.

Besökstider: se nedan.

I samband med stadens förvärv av vissa fastigheter vid Norrtullsgatan, varest tidigare Allmänna barnhusets barnhemsverksamhet varit inrymd (se kommunalkalendern för år 1933, sid. 151) förband sig staden enligt stadsfullmäktiges beslut den 19 okt. 1931 att intill dess en pediatrik klinik komme till stånd vid ett blivande rikssjukhus eller vid annan av Karolinska institutet godkänd sjukvårdsinrättning i Stockholm, dock högst intill den 1 juli 1941, inom nämnda fastigheter upprätthålla ett stadens sjukhus för barn med 70 vårdplatser. Därast av k. mt: så påfordras, skola 15 av dessa platser upplåtas åt barn, vilka icke äga hemortsrätt i Stockholm. Sjukvårdsanstalten skall av staden under ovan angivna tid upplåtas till Karolinska institutet för undervisningsändamål såsom institutets pediatrika klinik. Läkaryården skall bestridas av Karolinska institutet; dock skola vederbörande läkare jämväl erhålla arvoden från staden. Staden har vidare åtagit sig att under samma tid, som barnsjukhuset upprätthålles, jämväl upprätthålla en till sjukhuset ansluten pediatrik poliklinik.

I samband med träffandet av ovanberörda avtal förband sig staden jämväl att bereda vissa angivna befattningshavare vid Allmänna barnhuset motsvarande anställning vid det av staden upprättade barnsjukhuset.

Staden äger årligen från statsverket utbekomma dels ett belopp av 60,000 kr. till bestridande av kostnaderna för barnsjukhuset, dels ett belopp av 5,700 kr. för upprätthållandet av den pediatrika polikliniken därstädes. Dessutom utgår till sjukhuset ett årligt bidrag av 50,000 kr. från Allmänna barnhusets Stockholmsfond (se sid. 257).

Ovan omförmälda sjukvårdsanstalt utgör barnavdelningen vid Norrtulls sjukhus.

I ifrågavarande fastigheter har jämväl anordnats en sinnessjukavdelning med f. n. 125 vårdplatser, samtliga avsedda för kvinnor, samt en vårdavdelning med 40 platser för kroniskt kroppssjuka kvinnor.

Instruktioner. Instruktioner för styresman, överläkare och syssloman vid Norrtulls sjukhus, fastställda av sjukhusdirektionen 5 juni 1936.

Stat år 1938. Utgifter: 894,365 kr.; inkomster: 282,290 kr. (däruv statsbidrag 94,700 kr.).

Styresman (arvode 1,140 kr.).

Gyllenswärd, C. E. (se nedan).

Barnavdelningen.

Besökstid: söndagar och torsdagar 13—14.

Överläkare

(3,500 kr.; dessutom avlöning från Karolinska institutet).

Gyllenswärd, C. E.

Underläkare

(3,300 kr.; dessutom avlöning från Karolinska institutet).

Söderling, B. K.

Radiolog (2,000 kr.).

Jönsson, N. G.

En *e. o. röntgensköterska* (VII), tre *e. o. sjuksköterskor* (VII), tre *extra sjuksköterskor* (2,400 kr.), tre *extra assistentsköterskor* (1,200 kr.), en *extra barnträdgårdslärarinna* (1,860 kr.), ett *extra röntgenbiträde* (1,980 kr.), tjugufyra *extra sjuksköterskeelever* (540 kr. jämte fri bostad och kost), tio *ammor* (620 kr.).

Sinnessjukavdelningen.

Tel. 23 28 50.

Besökstid: söndagar, tisdagar och torsdagar 13,30—14,30.

Överläkare (2,000 kr.).

Eneström, Hj. E. (se St Eriks sjukhus).

En *förestånderska* (8), tre *e. o. översköterskor* (VII), tjugufem *sköterskor* (5), tre *e. o. sköterskor* (V).

Ett *e. o. första kontorsbiträde* (VII).

Vårdavdelningen för kroniskt kroppssjuka.

Tel. 23 28 50.

Besökstid: söndagar, tisdagar, torsdagar och lördagar 14—15.

Läkare (2,000 kr.).

Lindborg, N. E. (se sid. 151).

Två *extra sjuksköterskor* (2,712 kr.), en *extra assistentsköterska* (1,200 kr.).

Predikant (1,020 kr.).

Wiklund, E. V., komminister i Matteus förs.

Syssloman (3 kl.) (18).

Alström, H.; mottagningstid: 9—11.

Bokhållare (6,180 kr.).

de Berg, C. F. A.

E. o. maskinist (XII).

Andersson, H. A.

E. o. vaktmästare (2 kl.) (VI).

Garpendal, C. H. G.

En *kontorsskrivare* (5,190 kr.), en *e. o. köksförestånderska* (3 kl.) (VII), en *portvakt* (2,730 kr.). — Fem *eldare* (2 c), tre *gårdskarlar* (2 a), en *första kokerska* (1 d), en *mjölkökösföreståndarinna* (1 d), en *undervättförestånderska* (1 d), en *kokerska* (1 c), två *kokerskor* (1 b), en *kallskänka* (1 b), två *mat-salsbiträden* (1 b), en *husa* (1 b), en *sömmerska* (1 b), en *portvakt* (1 a), ett *telefonbiträde* (1 a), ett *laboratoriebiträde* (1 a), tretton *stüderskor* (1 a), ett *badbiträde* (1 a), ett *tvättbiträde* (1 a), sju *köksbiträden* (1 a), sju *sköterskebiträden* (1 a).

Barnsjukhuset Simon och Mathilda Sachs' minne.

Årstalunden, Sö. (postgirokonton nr 1071); t. 43 70 64 (växel); 43 11 98 (kontoret); 43 14 14 (avd. I); 43 65 64 (avd. II); 41 94 22 (röntgenavd.) (husmodern kl. 13—14).

Mottagningstid (för intagning av patienter samt a polikliniken): vardagar 11,30—12,30.

Besökstid: söndagar och onsdagar 12,30—13,30.

Sjukvårds- och poliklinikavgifter: se ovan sid. 152.

Sjukhuset, som upprättats genom en donation den 12 febr. 1907 å 400,000 kr. av stärbhusdelägarna efter framlidne generalkonsuln Simon Sachs och hans maka Mathilda Sachs, är avsett för späda barn. Sjukhuset har 46 platser för sjuka barn, 8 platser för am barn och 6 platser för medföljande digivande mödrar. Vid sjukhuset har även inrättats en poliklinik.

Sjukhuset bör enligt donationsbestämmelserna förvaltas av en styrelse, bestående av högst sju

Sjd

ledamöter. Styrelsen utses av stadsfullmäktige, men donatorerna äga under sin livstid utse tre ledamöter. Enligt beslut av stadsfullmäktige utses styrelsen för en tid av ett år i sänder.

Instruktioner. Instruktioner för styresmannen och överläkaren samt för syssloman och husmoder vid Sachsska barnsjukhuset, fastställda av sjukhusdirektionen 5 juni 1936.

Stat år 1938. Utgifter: 188,392 kr.; inkomster: 56,530 kr. (däruv 5,400 kr. ränta å donationsmedel).

Styrelse.

Grönvall, J. K., Hanna, hembiträde, stadsfullm., **Gyllenswärd, C. E.**, överläkare, **Ivarsson-Pauli, R. Gulli**, prakt. läkare, **Tengbom, I. J.**, arkitekt, professor, vice ordf. (valda av stadsfullmäktige); **Ernberg, J. H.**, överläkare, kassaförvaltare, **Sachs, J. E.**, generalkonsul, ordf., **Heyman, f. Thiel**, Agda, fru (valda av donatorerna).

Revisorer.

Sjukhusets räkenskaper och förvaltning granskas av samma revisorer, som äro utsedda för hälsovårdsnämndens räkenskaper och förvaltning (se sid. 131).

Styresman och överläkare (21)

(dessutom styresmansarvode 600 kr.).

Ernberg, J. H. (förordn. t. o. m. ³¹/8 1939); mottagningstid: kl. 10.

Underläkare (5,700 kr.¹).

Ström, V. J.

Andre underläkare (3,000 kr.).

Gabinus, O.

En obducent (600 kr.).

Tre *sjuksköterskor* (6), en *e. o. sjuksköterska* (VI), tre *extra assistentsköterskor* (1,200 kr. jämte bostad och kost), fjorton *sjuksköterskeelever* (bostad och kost), åtta *ammor* (dagarvode jämte bostad och kost). — Tre *sjuksköterskebiträden* (1 a), ett *röntgenbiträde* (1 a).

Predikant (420 kr.).

Vakant.

¹) Efter ett års väl vitsordad tjänstgöring kan avlöningen höjas med 600 kr. Underläkaren uppbär dessutom hälften av inflytande poliklinikavgifter samt ett arvode av 400 kr. för undervisning åt sjuksköterskeelever.

Syssloman (1,500 kr.).

Hägglund, B. A. K. (se sid. 156); mottagningstid: måndagar 18—19, onsdagar 12—14, fredagar 15—17 och 18—19.

Husmoder (2 kl.) (8).

Kruse, Svea Ch.

En *värmeledningsskötare* (7). — En *första kokerska* (1 d), ett *första köksbiträde* (1 b), en *sömmerska* (1 b), två *köksbiträden* (1 a), ett *mjölkköksbiträde* (1 a), fyra *städerskor* (1 a), en *portvakt* (1 a).

Södra barnbördshuset.

Wollmar Yxkullsgatan 27, Sö. (postgiro-konto nr 2057); t. »Södra barnbördshuset».

Mottagningstider:

Patienter intagas alla tider på dygnet.

Mödravårdscentral typ I och taxebunden poliklinik: söckendagar 13—14.

Besöksstider: å allmänt rum måndagar, onsdagar, fredagar och söndagar 12—13 samt 18,30—19 endast för mannen; å hel- och halvenskilt rum måndagar, onsdagar, fredagar och söndagar 11—13 samt alla dagar 18,30—19,30 endast för mannen.

Sjukvårdsvavgifter: se ovan sid. 152.

Antalet sängplatser vid Södra barnbördshuset är 111; dessutom finnas 15 förlossningsplatser.

I samband med barnbördshuset är anordnad en statens anstalt för barnmorskeundervisning. Genom en överenskommelse år 1905 har staden åtagit sig att mot ett årligt bidrag av 5,000 kr. hålla lokaler för undervisningen och bostäder åt eleverna (f. n. 36 till antalet). Anstaltens överlärare och barnmorskelärare äro överläkare och biträdande läkare vid barnbördshuset.

Södra barnbördshuset torde komma att framdeles nedläggas och ersättning för sjukhusets vårdplatser torde beredas inom ett nytt central-sjukhus för de södra stadsdelarna (se sid. 150).

Författningar m. m. K. stadga för barnmorskeundervisningen 19 aug. 1921, med ändr. 29 juni 1926, 1 nov. 1929 och 29 nov. 1935. Chefens för ecklesiastikdepartementet ämbetskrivelse 9 juni 1905 ang. anordnande av barnmorskeundervisning vid Södra barnbördshuset m. m. Instruktioner för styresmannen och överläkaren samt för syssloman och husmoder vid Södra barnbördshuset, fastställda av sjukhusdirektionen 5 juni 1936.

Stat år 1938. Utgifter: 627,719 kr.; inkomster: 142,200 kr. (däruv statsbidrag 5,000 kr.).

Styresman och överläkare

(som överlärare vid barnmorskeläroanstalten avlönad av staten, styresmansarvode 690 kr.).
Lundqvist, E. B.

Biträdande läkare

(som barnmorskelärare avlönad av staten).

Holtz, A. G. F.

Underläkare (5,700 kr.¹).

Domeij, J. E. G.; Insulander, Margit H. A.; en vakant.

Andre underläkare.

Vakant.

En obducent och patolog (900 kr.), en assistentläkare (oavlönad).

En operationssköterska (7), fyra förlösningsbarnmorskor (7), en e. o. förlösningsbarnmorska (VII), tre barnmorskor (6; därav en förordnad som överbarnmorska och en som assistentbarnmorska; dessa åtnjuta särskilt lönetillägg från statsverket), sex sjuksköterskor (6), en e. o. sjuksköterska (VI), en extra sköterska (2,400 kr.), en extra poliklinisksköterska (2,400 kr.), en extra assistentsköterska (2,280 kr.), tio extra assistentbarnmorskor (1,200 kr.). — Fyra sköterskebiträden (1 a).

Prästerligt biträde (1,740 kr.).

Palmer, N. E., kyrkoadjunkt i Storkyrkoförsamlingen.

Syssloman.

Olsson, E. V. tjl., tf. Sunne, C. N. (se Maria sjukhus).

Kammarsskrivare (15).

Sunne, C. N., tjl. (se ovan), tf. Engelmark, K. E.
En kontorsskrivare (9).

Maskinist.

Johnsson, S. A. (se Maria sjukhus).

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Kährling, K. J. O.

En biträdande maskinist (2 kl.) (11), en extra husmoder (2,640 kr.), en portvakt (2 kl.) (2), en e. o. portvakt (2 kl.) (II). — Två eldare (2 b), två gårdskarlar (2 a), två sömmerskor (1 b), ett arbetsbiträde (1 a), tolv städerskor (1 a).

¹) Efter ett års väl vitsordad tjänstgöring kan avlöningen höjas med 600 kr.

Söderby sjukhus.

Söderby, Uttran (postgirokonton nr 13304); t. Tumba 3 14 (kontoret); Tumba: »Söderby sjukhus» (växel).

Mottagningstid (för intagning av patienter): vardagar 10—11.

Besökstid: alla dagar 12—15.

Expeditionstid: å sysslomanskontoret 8—15,30.

Sjukvårdsavgifter: se ovan sid. 152.

Sjukhuset, som är uppfört å stadens egendom Söderby i Salems socken, är avsett att mottaga medellösa med hemortsrätt i Stockholm men även, om sådant utan men för sjukhusets egentliga uppgift låter sig göra, mindre bemedlade lungotsjuka i alla stadier å 404 platser i allmänt rum samt 40 platser i enskilda och halvenskilda rum. Dessutom äger sjukhusdirektionen rätt att i särskilda fall medgiva intagning å sjukhuset av i Stockholm bosatta men där ej hemortsberättigade personer. Sjukhuset är uppdelat på två sjukavdelningar, var och en med en överläkare som chef.

Till driftskostnader för tuberkulosjukvård vid stadens tuberkulosanstalter utgår statsbidrag med 1,75 kr. per dag och patient å allmänt rum. I 1938 års stat hava dessa statsbidrag upptagits till ett belopp av 358,000 kr.

Författningar m. m. K. kung. 28 juni 1918 ang. statsbidrag till driftskostnaderna vid tuberkulosjukvårdsanstalter, med ändr. Instruktioner för styresman, överläkare, syssloman och husmoder vid Söderby sjukhus, fastställda av sjukhusdirektionen 5 juni 1936.

Stat år 1938. Utgifter: 1,262,293 kr.; inkomster: 389,800 kr.

Styresman (arvode 1,500 kr.).

Gullbring, A. G. (se nedan).

Överläkare (27).

Gullbring, A. G. (förordn. t. o. m. ³¹/₅ 1946), mottagningstid: 12—13; Leffler, J. K. F. (förordn. t. o. m. ³¹/₁ 1946), mottagningstid: 12,30—13.

Underläkare

(5,700 kr.¹), fri kost eller ersättning därför).

Hallander H. O. H.; Mossberg, E. G. H.; Nordgren, B. R.; Arvedson, H. E.

Läkare å röntgenavdelningen

(1,740 kr.).

Överläkarna.

¹) Efter ett års väl vitsordad tjänstgöring kan avlöningen höjas med 600 kr.

SJD

Extra läkare

för behandling av halstuberkulos (3,000 kr.).

Erici, E. V.

Tandläkare (4,080 kr.).

Hellgren, P. L.

En röntgen- och operationssköterska (7), sjutton sjuksköterskor (6), fyra e. o. sjuksköterskor (VI), tre extra sjuksköterskor (2,712 kr.), fyra extra assistentsköterskor (1,200 kr. utan rörligt tillägg, bostad och kost). — Sjuotiosex sjuksköterskebiträden (1 a).

Predikant och organist (1,800 kr.).

Uddin, K. J. R., kyrkoherde i Markim.

Syssloman (2 kl.) (20).

Herrman, N. V. A.; t. Tumba: »Söderby sjukhus» och 3 14; mottagnings tid: 12—14.

Kammarsskrivare (15).

Johansson, E. V.

En förste kontorist (10), ett första kontorsbiträde (7), ett e. o. kontorsbiträde (V).

Maskinist (1 kl.) (14).

Malmberg, K. L.

Husmoder (2 kl.) (8).

Andersson, J. M. (Hanna).

Köksförestånderska (2 kl.) (8).

Blomgren, Rodny L.

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Augustsson, A. S. A.

En biträdande maskinist (1 kl.) (12), en e. o. biträdande maskinist (2 kl.) (XI), fem hantverkare (7), en trädgårdsmästare (3 kl.) (7), en e. o. automobilförare (VII), en kusk (5), en nattvakt (5), en tvättförestånderska (2 kl.) (6), en biträdande köksförestånderska (2 kl.) (6), två baderskor (3), en portvakt (2 kl.) (2). — Sex eldare (2 c), fem gårdskarlar (2 a), ett manligt köksbiträde (2 a), en första kokerska (1 d), två kokerskor (1 c), ett första matsalsbiträde (1 c), sex matsalsbiträden (1 b), en kallskänka (1 b), ett första tvättbiträde (1 b), två strykerskor (1 b), tre sömmerskor (1 b), ett första biträde (1 b), femton köksbiträden (1 a), nio tvättbiträden (1 a), tio städerskor (1 a).

Sanatoriet vid Hamra.

Tullinge (postgirokontonr 13303); t. Tumba 35.

Sanatoriet, som uppförts av ab. Separator å mark, tillhörig egendomen Hamra i Botkyrka socken och som av bolaget under ett tjugotal år använts såsom sanatorium för dess arbetare, inköptes av staden år 1923. Sanatoriet är avsett för vård av tuberkulösa barn och har 37 vårdplatser. En vid sanatoriet upprättad skola står under folkskoledirektionens uppsikt och ledning.

Instruktion. Instruktion för styresmannen och överläkaren vid sanatoriet vid Hamra, fastställd av sjukhusdirektionen 5 juni 1936.

Stat år 1938. Utgifter: 77,886 kr.; inkomster: 15,200 kr. (därav statsbidrag 1,700 kr.).

Styresman och överläkare (780 kr.).

Gullbring, A. G. (se Söderby sjukhus).

Redogörare (400 kr.).

Herrman, N. V. A. (se Söderby sjukhus).

Föreståndarinna (2 kl.) (7).

Gradelius, Märta.

En lärarinna (6), en värmelednings-skötare (7). — En kokerska (1 c), två köksbiträden (1 a), sju sköterskebiträden (1 a).

Barnsanatoriet Tjärnan.

Tjärnan, Kullsveden; t. Säter 11.

Barnsanatoriet Tjärnan (f. d. kronprinsessan Margaretas vårdanstalt för tuberkulösa barn) i Tjärnans by, cirka fem km från Säter, är avsett för fattiga, tuberkulösa barn från Stockholms stad i en ålder ej överstigande 12 år och med utsikt till fullt tillfrisknande eller åtminstone avsevärd förbättring. Sanatoriet, som förvaltas av en av sjukhusdirektionen utsedd styrelse, kan numera rymma 100 barn.

Vårdavgiften utgör 2 kr. per dag.

Instruktion. Instruktion för styresmannen vid barnsanatoriet Tjärnan, fastställd av sjukhusdirektionen 5 juni 1936.

Stat år 1938. Utgifter: 211,664 kr.; inkomster: 92,700 kr. (därav 4,500 kr. ränta å donationsmedel).

Styrelsens ledamöter

(arvoden: styresmannen 1,860 kr., andre styrelseledamoten 810 kr.).

Björilin, O. S., prakt. läkare, stadsfullm., styresman (se nedan); **Anderson, Knut Hj.**, tjänsteman, stadsfullm.

Redogörare (1,020 kr.).

Lundberg, I., kamrerare.

Styresman.

Björlin, O. S. (se ovan).

Läkare (4,560 kr.).

Berg, S.; t. Säter 39; mottagningstid: tisdagar och fredagar 15—17.

En *föreståndarinna* (1 kl.) (8), en *e. o. maskinist* (3 kl.) (XII), en *befallningsman* (3,000 kr.), en *skomakare* (1,800 kr.), en *e. o. lärarinna* (VI), två *sjuksköterskor* (6), en *eldare* (3,000 kr.). — En *kokerska* (1 c), en *bagerska* (1 c), ett *första biträde* (1 b), elva *sköterskebiträden* (1 a), ett *baderskebiträde* (1 a), fyra *köksbiträden* (1 a), två *tvättbiträden* (1 a), två *städerskor* (1 a).

Epidemisjukhuset.

Beträffande Epidemisjukhuset, som sorterar under hälsovårdsnämnden, se sid. 136.

Sjukhuset Eira, Stockholms stads och läns sjukhus.

Rörande detta för staden och Stockholms läns avsedda sjukhus, som icke är upptaget på stadens stat och icke sorterar under sjukhusdirektionen, se sid. 363.

Stockholms stads sinnessjukhus.

(Beträffande den av sjukhusdirektionen omhändertagna värden av psykiskt sjuka se nedan sid. 170.)

Enligt år 1925 mellan staten och staden ingånget avtal angående sinnessjukvårdens ordnande, vilket avtal trädde i kraft den 1 jan. 1926, har staden åtagit sig att för framtiden (med vissa undantag) ombesörja och bekosta hela sin sinnessjukvård, mot viss ersättning härför av statsverket. I 1938 års stat har denna ersättning upptagits till ett belopp av 2,180,000 kr.

Stadens under sjukhusdirektionen lydande sinnessjukhus äro f. n. följande: Beckomberga, Långbro och Rånäs sjukhus. Dessutom finnas särskilda sinnessjukavdelningar vid S:t Eriks sjukhus (se sid. 159) och Norrtulls sjukhus (se sid. 163), vilka ävenledes stå under sjukhusdirektionens förvaltning. Slutligen besörjer staden vård av sinnessjuka genom utackordering i s. k. familjevård m. m. (stadens öppna vård av psykiskt sjuka; se sid. 170).

Författningar. Sinnessjuklag 19 sept. 1929, med ändr. K. stadga ang. sinnessjuk-

vården i riket 19 sept. 1929, med ändr. Avtal mellan staten och Stockholms stad ang. sinnessjukvårdens ordnande, godkänt av k. m:t 18 dec. 1925 och av SF 19 okt. 1925. Särskilda bestämmelser ang. Stockholms stads sinnessjukhus, fastställda av k. m:t 6 dec. 1935.

Beckomberga sjukhus.

Postadress: Ängby (postgirokonton nr 59815); t. Bromma kyrka 244—249 (växel).

Mottagningstid (för överläkarna): vardagar 13,30—14,30.

Besökstid: tisdagar, torsdagar och söndagar 13—14.

Expeditionstid: å sysslomanskontoret 9—14.

Sjukvårdsavgifter: se ovan sid. 152.

Förfrågningar ang. patienter besvaras av resp. översköterska dagligen 14—15.

Beckomberga sjukhus, uppfört å den staten tillhöriga egendomen Beckomberga i Bromma, omfattar 1,604 vårdplatser. Det har upprättats huvudsakligen för fullgörande av den staten jämligt år 1925 med staten träffat avtal åvilande skyldigheten att övertaga vården av de förut å statshospital intagna, i huvudstaden hemortsberättigade sinnessjuka.

Instruktioner. Instruktioner för styresman, överläkare, syssloman och husmoder vid Beckomberga sjukhus, fastställda av sjukhusdirektionen 5 juni 1936.

Stat år 1938. Utgifter: 4,036,384 kr.; inkomster: 1,317,500 kr.

Styresman och överläkare (27)

(dessutom styresmansarvode 3,000 kr.).

Wiesel, F. S.; t. Bromma kyrka 235.

Överläkare (27).

Rabe, K. A. H.; Wohlfahrt, C. S. S.

Biträdande läkare (24).

Sjögren, P. V. H.; Rosenström, E. V.; Reuterskiöld, S.

Konsulterande läkare (2,280 kr.).

Anderßson, S. A.

Underläkare

(5,700 kr.¹), fri kost eller ersättning därför).

Kullman, Julie A. K.; Mindus, E.; Lindquist, S. G. E.; Reinius, E. A.; Zetterholm, S. G.; en vakant.

¹) Efter ett års väl vitsordad tjänstgöring kan avlöningen höjas med 600 kr.

Sjd

Kurator (3,780 kr.).

Clason, J. E. (Janny-Lisa); mottagning alla vardagar utom lördagar 13—15; t. Bromma kyrka 2 44.

En *uppsyningsman* (10), fyra *förestånderskor* (8), sextiosex *skötare* (7), tjugutva *e. o. skötare* (VII), fyrtiofyra *översköterskor* (7), femton *e. o. översköterskor* (VII), åtta *extra översköterskor* (2,988 kr.), fyra *första sköterskor* (6), etthundraåttioen *sköterskor* (5), sextiotre *e. o. sköterskor* (V), femtioåtta *extra sköterskor* (2,220 kr.), tio *skötare-elever* (2,100 kr.), femton *sköterskeelever* (1,800 kr.).

Predikant (1,020 kr.).

Ström, B. G. A., kyrkoadjunkt i Bromma förs.
En *organist* (420 kr.).

Sysselman (1 kl.) (21).

Ramgren, E. G.; t. Bromma kyrka 2 36; mottagningstid: 9—11.

Förste kammarskrivare (17).

Ellnert, E. F.

Kontorsassistent (13).

Olsson, Ebba I.

E. o. kontorsassistent (XIII).

Olsson, Annie P. M.

Förste kontorsskrivare och kassör (11).

Sandström, A. F.

Två *första kontorsbiträden* (7), ett *e. o. första kontorsbiträde* (VII), ett *extra första kontorsbiträde* (2,760 kr.).

Maskinist (1 kl.) (14)

(dessutom för verkmästargöromål 690 kr.).

Torstensson, A. H.

Köksförestånderska (1 kl.) (9).

Ekeröth, A. E. (Lisa).

Husmoder (2 kl.) (8).

Hilldén, f. Olsson, A. L. (Anna-Lisa).

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Brolin, P. E. H.

En *biträdande maskinist* (1 kl.) (12), en *biträdande maskinist* (2 kl.) (11), en *trädgårdsmästare* (2 kl.) (10), fem *hantverksföreståndare* (10), en *förråds-mästare* (3 kl.) (9), två *automobilförare* (7; en av dessa åtnjuter avlöning enl. lönegrupp 8), tre

hantverkare (7), tre *hantverkare* (reparatörer) (7), tre *e. o. hantverkare* (VII), en *tvättförestånderska* (1 kl.) (7), en *biträdande köksförestånderska* (2 kl.) (6; nuv. inneh. åtnjuter avlöning enl. lönegrupp 7), en *e. o. vaktmästare* (2 kl.) (VI), en *arbetsförestånderska* (6), en *e. o. arbetsförestånderska* (VI), en *biträdande tvättförestånderska* (2 kl.) (4), fyra *e. o. telefonister* (IV), en *portvakt* (2 kl.) (2), en *e. o. portvakt* (2 kl.) (II), en *extra tapetserare* (2,640 kr.). — *Sju eldare* (2 b), två *automobilförare* (2 b), tre *gårdskarlar* (2 a), fyra *manliga köksbiträden* (2 a), en *första kokerska* (1 d), två *kokerskor* (1 c), en *kaliskänka* (1 b), ett *spisbiträde* (1 b), nio *matsalsbiträden* (1 b), två *arbetsbiträden* (1 a), tjuguen *köksbiträden* (1 a), tre *sömmerskor* (1 b), tre *strykerskor* (1 b), tjugu *tvätterskor* (1 a), femtio *städerskor* (1 a).

Långbro sjukhus.

Långbro, Älvsjö 1 (postgirokonto nr 1096), t. 8 + 5 01 62, 8 + 5 01 63, *Älvsjö* 680, 681, 6 95 (växel); 8 + 5 02 10 (överläkaren); 8 + 5 02 16 (kontoret).

Mottagningstid. Intagning av patienter sker alla tider på dygnet. Upplysningar ang. de sjuka lämnas dagligen kl. 12,15—13,15.

Besökstid: söndagar, tisdagar och torsdagar 12,30—13,30.

Expeditionstid: å sysslomanskontoret 9—16,30.

Sjukvårdsavgifter: se ovan sid. 152.

Långbro sjukhus omfattar f. n. 888 vårdplatser. Sjukhuset är uppdelat på två avdelningar, under ledning av tvänne överläkare.

Författningar m. m. Ordningsregler för Långbro sjukhus, fastställda av sjukhusets styrelse 15 dec. 1910. Instruktioner för styresman, överläkare, sysselman och husmoder vid Långbro sjukhus, fastställda av sjukhusdirektionen 5 juni 1936. Instruktioner för sjukvårdspersonal vid Långbro sjukhus, fastställda av sjukhusets styrelse 3 aug. 1911.

Stat år 1938. Utgifter: 2,782,768 kr.; inkomster: 727,650 kr.

Styresman och överläkare (27)

(dessutom styresmansarvode 2,530 kr.).

Stenberg, S. O. (förordn. t. o. m. ^{31/7} 1942); t. 8 + 5 02 10, 8 + 5 01 62, 8 + 5 01 63, *Älvsjö* 6 80, 6 81, 6 95; mottagningstid: 13—14.

Överläkare (27).

Hubert, B. T. H.; t. 8 + 5 01 62, 8 + 5 01 63, *Älvsjö* 6 80, 6 81, 6 95; mottagningstid: 12,15—13.

Biträdande läkare (24).

Abramson, D.; Ehrensvärd, N. J. G., frih.; t. 8 + 5 01 62, 8 + 5 01 63, Älvsjö 680, 6 81, 695.

Underläkare

(5,700 kr.¹⁾, fri kost eller ersättning därför.

Grönwald, A. J. F.; Lundquist, G. A. R.; Rosell, E. A.; t. 8 + 5 01 62, 8 + 5 01 63, Älvsjö 680, 6 81, 6 95.

Konsulterande läkare (2,280 kr.).

Andersson, S. A.

Kurator (4,800 kr.).

Petersson, J. K. (Hanna).

En *uppsyningsman* (10), fyra *förestånderskor* (8), nio *förste skötare* (8), femtioen *skötare* (7), trettio *översköterskor* (7), fyra *extra översköterskor* (2,988 kr.), tjugufem *e. o. skötare* (VII), sexton *första sköterskor* (6), en *e. o. sjuksköterska* (VI), etthundratio *sköterskor* (5), fyrtiotvå *e. o. sköterskor* (V), en *extra sköterska* (2,220 kr.), en *extra sjuksköterska* (2,664 kr.), en *extra laboratorie-sköterska* (2,460 kr.), åtta *sköterskeelever* (1,800 kr.).

Predikant (1,020 kr.).

Hassler, J. E. A., kyrkoadjunkt i Brännkyrka förs.

En *organist* (420 kr.).

Syssloman (1 kl.) (21).

Mathson, E. C. A. F.; t. 8 + 5 01 62, 8 + 5 01 63; mottagningstid: 12—14.

Förste kammarskrivare (17).

Holst, K. G.

Kontorsassistenter (13).

Nilsson, N. T.; Lindell, B. J. W.

Förste kontorsskrivare och kassör (11).

Andersson, Anna-Lisa.

Ett *första kontorsbiträde* (7), ett *e. o. första kontorsbiträde* (VII), ett *extra kontorsbiträde* (2,976 kr.).

Maskinist (1 kl.) (14).

(dessutom för verkmästargöromål 600 kr.).

Vakant.

Köksförestånderska (1 kl.) (9).

Schulte, A. M. (Gretha).

¹⁾ Efter ett års väl vitsordad tjänstgöring kan avlöningen höjas med 600 kr.

Husmoder (2 kl.) (8).

Broman, U. (Ulla).

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Tingström, Hj. K. O.; Andersson, A. F.

En *biträdande maskinist (1 kl.)* (12), en *biträdande maskinist (2 kl.)* (11), en *trädgårdsmästare (2 kl.)* (10), sju *hantverksföreståndare* (10), två *automobilförare* (7; en av dessa åtnjuter avlöning enl. lönegrupp 8), fem *hantverkare* (7), två *hantverkare (reparatörer)* (7), en *e. o. hantverkare* (VII), en *vaktmästare (2 kl.)* (6), ett *trädgårdsbitråde* (5), en *nattvakt* (5), en *portvakt* (3), en *portvakt (2 kl.)* (2), en *arbetsförestånderska* (6), en *tvättförestånderska (2 kl.)* (6), en *biträdande köksförestånderska (2 kl.)* (6), en *extra biträdande köksförestånderska* (2,460 kr.), en *e. o. telefonist* (IV), en *biträdande tvättförestånderska (2 kl.)* (4), en *e. o. biträdande arbetsförestånderska* (IV). — Nio *eldare* (2 c), tre *automobilförare* (2 c), fem *gårdskarlar* (2 a), två *manliga köksbiträden* (2 a), en *första kokerska* (1 d), två *kokerskor* (1 c), två *strykerskor* (1 b), en *kallskänka* (1 b), två *första biträden* (1 b), åtta *matsalsbiträden* (1 b), en *sömmerska* (1 b), sjutton *städerskor* (1 a), en *portvakt* (1 a), ett *arbetsbiträde* (1 a), tio *tvättbiträden* (1 a), femton *köksbiträden* (1 a).

Sinnessjukavdelningarna vid St Eriks och Norrtulls sjukhus.

Beträffande sinnessjukavdelningen vid St Eriks sjukhus (333 vårdplatser) och sinnessjukavdelningen vid Norrtulls sjukhus (160 vårdplatser) se sid. 159 och 163.

Rånäs sjukhus.

Rånäs; t. Rånäs 17 (sjukhuset), Rånäs 18 (styresmannen), Rånäs 23 (föreståndarinnan).

Sjukvårdsavgifter: se sid. 152.

Besöksd: torsdagar och lördagar 13—14.

Rånäs sjukhus, som är inrymt i den av staten inköpta egendomen Rånäs slott i Fasterna socken, Stockholms län, har plats för 105 kvinnliga patienter.

Instruktioner. Instruktioner för styresmannen och läkaren samt för syssloman vid Rånäs sjukhus, fastställda av sjukhusdirektionen 5 juni 1936.

Stat år 1938. Utgifter: 200,066 kr.; inkomster: 56,040 kr.

Styresman och läkare (8,850 kr.).

Fogelgren, G. N.

Syssloman.

Alström, H. (se Norrulls sjukhus).

En *förestånderska* (8), en *översköterska* (7), en *extra översköterska* (2,784 kr.), elva *sköterskor* (5), fyra *e. o. sköterskor* (V), fyra *extra sköterskor* (2,220 kr.), en *arbetsförestånderska* (6), en *extra tvättförestånderska* (2,424 kr.). — En *värmeledningsskötare* (2 c), en *gårdskarll och chaufför* (2 c), en *första kokerska* (1 d), en *kokerska* (1 c), tre *köksbiträden* (1 a), ett *mat-salsbiträde* (1 b).

Sexualhygieniska polikliniken vid Sabbatsbergs sjukhus.

Mottagningstider: onsdagar 18—19 (lördagar 8,30—9,30).

Poliklinikavgifter: se ovan sid. 153.

Sedan hälsovårdsnämnden, i anledning av i motion till stadsfullmäktige den 30 sept. 1929 (nr 25) av fru Anna Johansson-Visborg, framställt förslag att stadsfullmäktige måtte uppdraga åt hälsovårdsnämnden att snarast möjligt inrätta rådfrågningsbyråer för sexualhygieniska spörsmål för såväl män som kvinnor, till stadsfullmäktige avlämnat ett av hälsovårdsnämnden och sjukhusdirektionen gemensamt uppgjort förslag till inrättandet av en sexualhygienisk poliklinik vid Sabbatsbergs sjukhus, beslöt stadsfullmäktige den 30 juni 1933 låta inrätta en dylik poliklinik i enlighet med sistnämnda förslag.

Poliklinikens uppgift är att meddela råd och upplysningar i sexuella frågor.

Polikliniken lyder omedelbart under sjukhusdirektionen. Enligt reglementet åligger det den vid polikliniken anställda läkaren att utöva verksamheten vid polikliniken i enlighet med de riktlinjer för verksamheten vid densamma, som angivits i hälsovårdsnämndens och sjukhusdirektionens yttrande rörande inrättande av en sexualhygienisk poliklinik.

Reglemente. Reglemente för Stockholms stads sexualhygieniska poliklinik, fastställt av sjukhusdirektionen 11 okt. 1933.

Läkare.¹⁾

Kjellberg, Gerda E.

En *sköterska*.

¹⁾ Avlöning utgår med visst arvode efter antalet mottagningar samt med hälften av inlutna poliklinikavgifter.

Centraltvättinrättningen för stadens sjukhus.

Högbergsgatan 71 och Svedenborgsgatan 15, Sö.; t. 40 69 12.

Centraltvättinrättningen, som sorterar under sjukhusdirektionen, skall ombesörja tvätten för samtliga sjukhus å Södermalm och för S:t Görans sjukhus. I den mån tvättinrättningen vid Sabbatsbergs sjukhus ej medhinner all därstädes förekommande tvätt, skall centraltvättinrättningen även utföra tvätt för detta sjukhus. Inrättningen har därjämte åtagit sig att ombesörja tvätten för barnsjukhuset Samariten samt Albert och Hulda Pålsons konvalescenthem m. fl. anstalter (se sid. 172). Centraltvättinrättningen har en kapacitet av 3,000 kg tvätt per dag. Inrättningen är inrymd i en större lokal inom de staden tillhöriga s. k. Nürnbergsfastigheterna.

Beträffande förslag om ny centraltvättinrättning se sid. 150.

Instruktion m. m. Instruktion för redogörare, [föreståndarinna] och tvättmästare vid centraltvättinrättningen, antagen av sjukhusstyrelsen 10 febr. 1925. Kollektivavtal ang. arbets- och löneförhållanden för tvätterskor, manglerskor och strykskor samt maskintvättare och reparatörer vid centraltvättinrättningen, gällande från 1 jan. 1936.

Stat år 1938. Utgifter: 297,945 kr.; inkomster: 272,295 kr. (ersättningar från sjukhus).

Redogörare (900 kr.).

Olsson, E. V., syssloman; t. 41 32 80.

Tvättmästare (13).

Löw, F. E.

En *biträdande tvättförestånderska* (1 kl.) (5). — Avlönade enligt kollektivavtal: en *maskintvättare och reparatör* (3,396 kr. jämte ålderstillägg), femtiotvå *kvinnliga biträden* (2,172 kr. jämte ålderstillägg).

Stadens öppna vård av psykiskt sjuka.

Adresser: överläkaren och expeditionen, Vasagatan 6, C. (sjukhusdirektionens exp.); *hjälpbyrån*, Serafimerlasarettet, Hantverkargatan 2, K.; *centralhemmet*, Åsbärvärd, Östuna, Kniesta. *Mottagningstider och telefoner se nedan.*

Sjukhusdirektionen har genom socialdepartementets skrivelse den 24 jan. 1936 medgivits att utan hinder av föreskrifterna i 4, 5 och 7 kap. stadgan den 19 sept. 1929 ang. sinnessjukvården i riket tills vidare i enlighet med av direktionen föreslagen »Ordning för Stockholms stads öppna vård av psykiskt sjuka» anordna